

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Pilvi Hokkanen

Virtuaalinen taiteilijatapaaminen osana verkkokonserttia

Vuorovaikutus virtuaalitapahtumassa

Opinnäytetyö

Kevät 2022

Kulttuurituottaja (ylempi AMK)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Tutkinto-ohjelma: Kulttuurituottaja (ylempi AMK)

Tekijä: Pilvi Hokkanen

Työn nimi: Virtuaalinen taiteilijatapaaminen osana verkkokonserttia - Vuorovaikutus virtuaalitapahtumassa

Ohjaaja: Satu Lautamäki

Vuosi: 2022

Sivumäärä: 66

Liitteiden lukumäärä: 2

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kehittää kunnallisten kulttuuripalveluiden tarjoamia virtuaalisia kulttuuritapahtumia, kokeilla uusia menetelmiä sekä selvittää niiden kysyntää ja tarvetta. Tavoitteena on selvittää, millaista lisäarvoa virtuaalinen taiteilijatapaaminen tuottaa osana verkkokonserttia.

Työn taustalla on koronapandemia ja sen myötä kulttuuritapahtumien siirtyminen verkkoon. Tutkimuksessa toteutetaan kolme eri kohderyhmälle; lapsille, aikuisille ja ikäihmisille, suunnattua verkossa esitettävää konserttia, joiden yhteydessä järjestetään virtuaalinen taiteilijatapaaminen Microsoft Teams -alustalla yleisön ja esiintyjän välillä. Kaksi konserteista toteutetaan samalla tuotantokaavalla ja kolmannen konsertin taiteilijatapaaminen toteutetaan hybriditapahtumana liveyleisölle niin, että taiteilijat osallistuvat tilaisuuteen Teamsin kautta.

Tutkimustyö on kuvaileva tapaustutkimus, jonka menetelminä on käytetty kyselyä ja havainnointia. Teoria-aineistona on hyödynnetty tutkimuksia virtuaalisesta tapahtumatuotannosta sekä pandemian aikaan virtuaalitapahtumista julkaistuja lukuisia verkkoartikkeleita; kartoitettu ennen koronapandemiaa ja pandemian aikaan toteutettuja virtuaalituotantoja, verkkokonsertteja ja virtuaalisia vuorovaikutuskeinoja sekä avattu digitaalisen yleisötyön ja elämyksen käsitteitä.

Tutkimustuloksista selviää, että virtuaalinen taiteilijatapaaminen herättää osallistujassa positiivisia tunnereaktioita, jotka kasvattavat osallistujan kokonaiselämystä. Virtuaalisen taiteilijatapaamisen kautta niin esiintyjä, kuin järjestäjäkin saa välittömän palautteen yleisöltä työstään, verrattuna pelkkään verkkokonserttiin. Virtuaalisen taiteilijatapaamisen toteuttamisessa, vuorovaikutuksen syntymisessä ja vuorovaikutusvälineissä on eroja kohderyhmien välillä.

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Degree programme: Cultural Management (Master's Degree)

Author: Pilvi Hokkanen

Title of thesis: Virtual artist meeting as part of an online concert - Interaction at a virtual event

Supervisor: Satu Lautamäki

Year: 2022

Number of pages: 66

Number of appendices: 2

The aim of this thesis is to develop the virtual cultural events, to try out new methods and to find out their demand and need for them. The aim is to find out what added value a virtual artist meeting brings as part of an online concert.

Cultural events had to be organized on the internet because of the coronavirus pandemic. In this study, three online concerts were arranged including a virtual artist meeting between the audience and the performer on the Microsoft Teams platform. The three different target groups were children, adults, and seniors. The seniors' event was arranged as a hybrid event for a live audience with the artists participating through Teams.

This thesis is based on a descriptive case study conducted as an online survey and using observation. The theoretical part of the thesis deals with terms such as a virtual event production, online concerts, virtual interactions, digital audience work, and virtual experience.

The results show that a meeting with an artist as part of an online concert enhances the overall experience. At the meeting, the performer and the organizer receive immediate feedback from the audience about their work. There are differences between the target groups as to the practical arrangement of artist meetings, the amount of interaction, and the tools of interaction.

Keywords: online concert, virtual event, artist meeting, digital audience development, virtual interaction

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ.....	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkuuettelo	6
1 JOHDANTO	7
2 VIRTUAALITAPAHTUMA JA VUOROVAIKUTUS	11
2.1 Virtuaalitapahtuma - mikä se on?	11
2.1.1 Virtuaalitapahtuman hyvät puolet ja mahdollisuudet	12
2.1.2 Virtuaalitapahtuman haasteet.....	13
2.2 Verkkokonsertit.....	15
2.3 Yleisötyö	18
2.3.1 Digitaalinen yleisötyö	19
2.3.2 Yleisön osallistaminen, osallistuminen ja vuorovaikutus	21
2.3.3 Virtuaalinen elämys.....	25
3 TUTKIMUSMENETELMÄT	28
3.1 Kuvaileva tapaustutkimus	28
3.2 Aineistonkeruumenetelmät	30
3.2.1 Kyselyn suunnittelu ja toteutus	30
3.2.2 Havainnoinnin toteutus	32
4 EMPIIRISEN TUTKIMUKSEN TULOKSET	34
4.1 Virtuaalitapahtuman toteutus prosessina	34
4.2 Tilaisuus 1: Kohderyhmänä lapset ja lapsiperheet	36
4.2.1 Taiteilijatapaamisen havainnointi.....	37
4.2.2 Kyselyn vastausten analysointi.....	39
4.3 Tilaisuus 2: Kohderyhmänä aikuiset.....	41
4.3.1 Havainnot tilaisuudesta.....	42
4.3.2 Kyselyn tulokset	43
4.4 Tilaisuus 3: Kohderyhmänä ikäihmiset.....	45
4.4.1 Tilaisuuden havainnointi ja keskustelu	46

4.4.2 Kyselyn tulosten analyysi.....	47
4.5 Yhteenveto	48
4.5.1 Kohderyhmän tapa osallistua ja vuorovaikutuksen välineet.....	49
4.5.2 Virtuaali- ja hybriditapahtuma	51
4.5.3 Taiteilijatapaamisen tunnelman arviointi ja osallistumisen syyt.....	51
4.5.4 Virtuaalinen taiteilijatapaaminen osana verkkokonserttia.....	52
4.6 Kehityssuunnitelma	56
5 POHDINTA	59
5.1 Johtopäätökset.....	59
5.2 Työn yhteenveto ja arviointi	61
LÄHTEET.....	64
LIITTEET	69

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1. Elämyskolmio (Tarssanen & Kylänen, 2009, s. 11).....	26
Kuvio 2. Lasten tilaisuuden vastausten koonti.....	39
Kuvio 3. Koonti väitteiden vastauksista aikuisten tilaisuudessa.....	44
Kuvio 4. Ikäihmisten tilaisuuden vastausten koonti.....	47
Kuvio 5. Yhteenveto väitteiden vastauksista, kaikki kohderyhmät yhdessä 1/2.....	52
Kuvio 6. Yhteenveto väitteiden vastauksista, kaikki kohderyhmät yhdessä 2/2.....	55
Kuva 1. Verkkokonsertti lasten tilaisuus.....	37
Kuva 2. Verkkokonsertti aikuisten tilaisuus.....	41
Kuva 3. Verkkokonsertti ikäihmisten tilaisuus.....	45

1 JOHDANTO

Kiinassa todettiin joulukuussa 2019 keuhkokuumeetapauksia, joiden aiheuttajaksi varmistui uusi tuntematon koronavirus, joka lähti leviämään pandemian tavoin kaikkialle maailmaan. ”Koronaviruksen aiheuttamaa tautia kutsutaan nimellä COVID-19, joka tulee sanoista corona, virus, disease” (THL, 2021.) Suomessa vuoden 2020 maaliskuussa kaikki yli 500 hengen yleisötilaisuudet peruttiin toukokuun loppuun saakka (Valtioneuvoston viestintäosasto, 2020), ja kulttuurialan tuotannot siirtyivät verkkoon. Suomeen astuivat voimaan poikkeusolot, jolloin muun muassa koulujen ja oppilaitosten lähiopetus keskeytettiin ja siirryttiin etäopiskeluun digitaalisia oppimisympäristöjä ja itsenäistä opiskelua hyödyntäen. Uudellemaalle asetettiin liikkumisrajoituksia, ravintolat, harrastuspaikat ja kulttuuritalot suljettiin, ja väestö asetui työskentelemään koteihinsa (Valtioneuvoston viestintäosasto, 2020).

Tutkimustyö sijoittuu koronapandemia-aikaan, jonka keskeisenä ongelmana on, että tapahtumia ei voida järjestää niin, että ihmiset saavat normaalisti kokoontua tai kohdata toisiaan. Kehittämistyö vastaa ongelmaan avaamalla virtuaalisen tapahtumatuotannon prosessia, ja mitä sisältöjä ja toimintoja siihen voi tuoda lisää. Työ toteutetaan kunnallisten kulttuuripalveluiden toimintaympäristössä, jonka kehittämistarpeena on tuottaa uusia menetelmiä virtuaalitapahtuman sisältöön sekä kehittää asiakaslähtöisiä toimintatapoja sähköisille kulttuuripalveluille.

Virtuaalitapahtumat herättävät ajatuksia puolesta ja vastaan, ja niiden järjestäminen laittaa pohtimaan uusia näkökulmia. Virtuaalitapahtuma ei korvaa livetapahtumaa, mutta se voi olla hyvä fyysisen tapahtuman korvike tai osa tapahtumakokonaisuutta, kuten hybriditapahtumassa (T. Klemetilä, henkilökohtainen tiedonanto, 6.10.2020). 6Connex (2021) listasi virtuaalitapahtuman ja fyysisen tapahtuman oleellisimpia eroja; plussia ja miinusia. Virtuaalitapahtumaan osallistuminen ja sen järjestäminen on kustannustehokasta. Fyysisten tapahtumien kustannukset koostuvat muun muassa tilavuokrasta, henkilökunnan palkoista, esiintyjistä ja äänentoistosta ja yksi kalleimmista osuuksista saattaa olla matkustaminen. Yhtä lailla esiintyjien, kuten tilauspuhujien palkkio virtuaalitapahtumissa on alhaisempi, kuin fyysisessä tapahtumassa, koska kustannuksiin ei tarvitse laskea majoitus- ja matkustuskuluja. Virtuaalitapahtumat tarjoavat erilaisia tapahtuma-alustoja; virtuaalisia paikkoja, 2D- tai 3D-tapahtumatiloja, joiden osallistujamäärä ei ole rajattua. Virtuaalitapahtumat ovat joustavia ja mahdollistavat työnteon mistä päin maailmaa tahansa. Kodin, työpaikan ja tapahtumapaikan välisiä siirtymiä ei ole, joka säästää kaikkien aikaa.

Virtuaalitalaisuuksista jää usein tallenne, ja osallistuja pystyy osallistumaan tilaisuuteen hänelle sopivalla hetkellä, verraten fyysiseen tapahtumaan, joka täytyy jättää väliin, jos kalenterissa on jo sille päivälle sovittuna muuta. Vaikka osallistuja olisi reaaliaikaisesti mukana virtuaalitapahtumassa, hän voi palata jälkitalenteeseen uudestaan.

Virtuaalitapahtumissa saa myös helposti kerättyä osallistujadataa, jolla pystyy kasvattamaan sähköpostilistoja ja markkinoida tapahtumiaan jatkossa suoraan tilaisuuden osallistujalle (6Connex, 2021).

Opetus- ja kulttuuriministeriö (Valtioneuvosto, 2020) toteutti vuoden 2020 toukokuussa kyselyn koronapandemian vaikutuksista kuntien kulttuuritoimintaan. Kunnissa, joiden kulttuuripalveluissa oli riittävästi resursseja, pystyttiin innovoimaan uusia palveluja ja kehittämään sähköisiä kulttuuripalveluja. Uusia tarjottavia palveluita olivat konserttien- ja teatteriesitysten live- tai striimatut sisällöt sekä erilaisten videosisältöjen tuottaminen. Esityskanavina olivat YouTube, Facebook, Instagram sekä Twitch. Palveluista oli tullut myönteistä palautetta, vaikka osalla tuottajista oli epäilyksiä kuntalaisten saavuttamisesta sähköisten palveluiden avulla. Osa vastaajista ei ollut ehtinyt tekemään sähköisiin palveluihin liittyvää kevään aikana, kun taas osalla oli suunnitelmia kokonaisten tapahtumien muuttamisesta verkkototeutukseksi. Haasteiksi oli nostettu erityisesti tekijänoikeuksiin liittyvät asiat. Muita sähköisiä palveluita oli kootut linkkilistat eri kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluista, blogipostaukset, podcastit, seppo.io -pelisovellusten toteutus sekä verkkonäyttelyitä museoista ja taidegallerioista sekä kunnan yhteisen tiedotuskanavan luominen Facebookiin ja kunnan toimijoista koottu uusi tapahtumakalenteri. Sosiaaliseen mediaan tehtiin useammin julkaisuja, jolla pyrittiin aktivoimaan kuntalaisia. Sähköisten palveluiden ohella kehittyi muunlaisiakin toimintatapoja, kuten kirjastojen ja museoiden ikkunanäyttelyitä, näyttelijöiden ikkunateatteri sekä parvekekonserdit.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, miten virtuaalikonserdin yhteydessä järjestettävä virtuaalinen taiteilijatapaaminen yleisön kanssa vaikuttaa kokonaiselämykseen, ja millaista lisäarvoa se tuottaa verkkoesitykseen. Opinnäytetyössä kartoitetaan ja testataan virtuaalitapaamisen eri vuorovaikutuskeinoja ja tapoja osallistaa yleisöä sekä kehitetään uusia palveluita sekä tuotantomenetelmiä ja -tapoja. Kokonaisuudessaan tavoitteena on kehittää tapahtuma-alan virtuaalisia palveluita sekä tuoda alalle uutta tietoa ja uusia virtuaalisen tapahtuman toteutustapoja. Opinnäytetyö toteutetaan työelämän puitteissa ja se mahdollistaa uusien menetelmien testaamisen verkkokonserttien järjestämisen yhteydessä.

Empiiriset tutkimustulokset esitellään kolmen eri tapauksen pilotointikokeilun ja niiden kysely- ja havainnointitulosten avulla. Tuloksilla osoitetaan, millainen tuotantoprosessi virtuaalitapahtuman järjestäminen on, mitä sen tekemiseen on otettava huomioon ja onko virtuaalinen taitelijatapaaminen toiminto, jota kannattaa hyödyntää jatkossa verkkoesitysten rinnalla.

Työn toimeksiantajana on Tuusulan kunnan kulttuuripalvelut. Tuusulan kunnan (i.a.) kulttuurin palvelualueeseen kuuluu kulttuuripalvelut, museo sekä kirjasto. Kulttuuripalveluissa työskentelee kulttuuri- ja museotoimenjohtaja sekä kaksi vakinaista ja yksi määräaikainen kulttuurituottaja. Tuusulan kulttuuripalveluiden tuottamia vuotuisia kulttuuritapahtumia ja -tilaisuuksia ovat lastenkulttuuriviikko Skidiviikot, itsenäisyyspäivän juhla, verkosto- ja tapaamisfoorumi Kulttuurikahvila sekä Tuusulan syntymäpäivän ympärille koostuva yhteistyö- ja verkostotapahtuma Tuusula-viikko. Kulttuuripalvelut koordinoivat kunnan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaa ja tuottavat siihen sisältöä. Kulttuuripalveluiden tehtäviin kuuluu myös vuosittainen kulttuuri- ja taidetoiminnan avustusten jakaminen. Ympäri vuoden avoinna olevia museoita ovat Taiteilijakoti Erkkola sekä Halosenniemi. Kesäaikaan sekä sopimuksen mukaan avoinna ovat Aleksis Kiven kuolinmökki, Klaavolan talo, Kellokosken sairaalamuseo sekä Jokelan tiilitehdas. Tuusulan pääkirjasto toimii Hyrylässä. Kirjastoja on lisäksi Kellokoskella ja Jokelassa sekä Tuusulassa kulkeva kirjastoauto Kirre.

Tuusulan kulttuuripalvelut (Tuusulan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 2021, 2022) ovat tuottaneet kuntalaisille koronapandemiavuosina 2020–2021 kulttuuritapahtumia, kuten verkkokonsertteja kuvattuna Tuusulan museoista kulttuuripalveluiden YouTube-kanavalle, järjestäneet Kulttuurikahvilatilaisuuksia Teams-alustalla sekä valotapahtuman, Valoa, enemmän Valoa! ulkona. Heinäkuun lopussa vietettävä Tuusula-viikko on saatu järjestettyä voimassa olevien kokoontumisrajoitusten mukaisesti. Tuusulalle sävelletty oma laulu Mun Tuusula julkaistiin kolmen paikallisen kuoron esittämisen sijaan lauluyhtyeen studioäänitteenä sekä musiikkivideon muodossa. Tuusulan katukuvaan tuotettiin kuvataidetta paikallisten päiväkotilaisten ja koululaisten piirroksilla, jotka painettiin kadunvarsien sähkökaappien ja muuntamon kylkiin. Avustuksen saaneista tuusulalaisista taiteilijoista tuotettiin videosarja kulttuuripalveluiden Youtube-kanavalle. Ikäihmisille tuotettiin Tuusula-viikon yhteydessä pihakonsertteja. Vanhustenviikko järjestettiin voimassa olevien rajoitusten mukaisesti, mutta rajoitusten kiristyessä paikalliseen hoivakotiin otettiin yhteys Teamsin

kautta Klaavolan talosta (museo) yhteistyössä Tuusulan museon kanssa, jossa esiteltiin ruudun välityksellä talon historiaa. Lisäksi seniorikodin asukkaat pääsivät kokemaan Järvenpään Ainolasta kuvatun Kamus-kvartetin konsertin VR-lasien kautta.

2 VIRTUAALITAPAHTUMA JA VUOROVAIKUTUS

2.1 Virtuaalitapahtuma - mikä se on?

Vuoden 2020 maaliskuussa koronapandemian myötä keikat, konsertit ja kulttuuritapahtumat peruttiin ja niille alettiin etsiä alustaa verkosta, koska virtuaalitapahtumat tulivat ainoaksi mahdollisuudeksi järjestää tapahtumia. Myöhemmin kokoontumisrajoitusten helpottaessa on päässyt järjestämään tapahtumia voimassa olevien rajoitusten puitteissa (Aluehallintovirasto, 2022). Taloudellisesti merkittäviä suur tapahtumia ja festivaaleja ei ole kuitenkaan käytännössä voitu järjestää ollenkaan (Music Finland, 2020). Virtuaalitapahtumat ovat tulleet jäädäkseen ja olleet pandemian alkamisesta lähtien uusi normaali tapahtuma-alalla.

Yleisimpiä virtuaalitapahtumia ovat webinaarit, konferenssit ja verkkokurssit sekä pandemian aikaan yleistyneet virtuaalikonsertit, listaa Liveto (2020). Tapahtumien parissa työskentelevät ovat opetelleet uuden tavan järjestää tapahtumia ja siirtäneet tuotantonsa verkkoon. Verkosta löytyy useita virtuaalitapahtumapalveluita tarjoavia yrityksiä, jotka selvittävät ja kuvailevat, mikä on virtuaalitapahtuma. Tietoa etsiessä, virtuaalitapahtumista voidaan käyttää myös termejä digitaalinen tapahtuma, online tapahtuma, sähköinen tapahtuma tai etätapahtuma.

Virtuaalitapahtuma määritellään täysin verkossa järjestettäväksi tapahtumaksi, jonka ydinroolissa on vuorovaikutus. Huikea Tapahtumatuotannon Raatikan (2020) mukaan virtuaalitapahtumassa ei ole fyysistä kontaktia, ja tärkeintä niissä on, että osallistujat huomioidaan interaktiivisesti ja kokonaisuus on vuorovaikutteinen. Tapahtumantekijöiden Sorjanen (i.a.) määrittelee virtuaalitapahtuman kokonaan verkossa tapahtuvaksi kokoontumiseksi, jossa suoraan videolähetykseen yhdistetään osallistujien vuorovaikutusta, ja jossa järjestäjäorganisaatio sekä osallistujat kohtaavat aktiivisesti. Liveton (2020) mukaan virtuaalitapahtuma on kokonaan verkossa järjestettävä tapahtuma, joka toteutetaan esimerkiksi virtuaalialustan tai striimauksen eli suoratoiston avulla. Tärkeässä asemassa virtuaalitapahtumissa ovat vuorovaikutus, ja osallistujat pyritään saamaan osallistumaan ja kommunikoimaan keskenään esimerkiksi chatin avulla (Liveto, 2020). Tapauksen (2020) mukaan virtuaalitapahtuma on verkossa tapahtuva yhteinen kokemus ja kokoontuminen, joka ei vaadi fyysistä paikkaa tai läsnäoloa. Osallistuja liittyy tapahtumaan digitaalisten työkalujen avulla, ja tapahtuma nostaa osallistujan aktiiviseen rooliin kokemuksen ollessa kaksisuuntainen ja vuorovaikutteinen.

Virtuaalitapahtumissa korostuu tapahtuman tekninen toteutus ja kuvan, valon sekä äänen laadulla on erityinen asema (Raatikka, 2020). Virtuaalitapahtuman pääpaino on Sorjasen (i.a.) mukaan näkö- ja kuuloaistissa, ja ytimessä on hetkeen sidottu kokemuksellinen vuorovaikutus. Virtuaalisessa tapahtumassa aistien määrä on rajoittuneempaa, koska lähetyksiä seurataan ruudun välityksellä, ja kokemukseen vaikuttaa myös se, seuraako lähetystä kännykällä vai kotiteatterijärjestelmällä pohtivat Humakin lehtori Kari Keuru sekä Ylen mediatoimittaja Isto Janhunen (henkilökohtainen tiedonanto, 8.9.2020). Heidän mukaansa virtuaalitapahtumaan voidaan tuoda myös keinotodellisuutta mukaan, jolla lisätään katsojan tunnelmaa ja kokemusta. Lisäksi järjestämisessä huomioon otettavia teknisyyteen viittaavia asioita ovat tapahtuman järjestämisen alustan kapasiteetti, hyvä verkkoyhteys sekä valmiina olemassa oleva tekninen tuki (Liveto, 2020). Yksinkertaisin tapa verkossa striimaamiselle ovat tunnetuimmat somealustat Facebook, Instagram ja YouTube sekä Twitch (Pekari, 2020).

Sorjasen (i.a.) mukaan tapahtuman sisällön jokaisen elementin tulee olla osallistujille merkityksellisiä, jotta he pysyvät mukana keskittyneesti ja aktiivisesti, eivätkä poistu kesken tapahtuman, joka on äärimmäisen helppoa, verraten livetapahtumaan. Raatikka (2020) painottaa, että tapahtuman sisällön tulee olla dynaaminen; esitysten tulee olla napakoita ja osallistavia yleisön keskittymiskyvyn kiinnittämiseksi.

Keuru ja Janhunen (henkilökohtainen tiedonanto, 8.9.2020) jättävät ilmaan kysymykset: onko virtuaalinen tapahtuma vain huono kopio live-tapahtumasta vai enemmän, ja onko ne pelkkää ensiapua pandemiassa vai mahdollisuus luoda uudenlainen toimintatapa.

2.1.1 Virtuaalitapahtuman hyvät puolet ja mahdollisuudet

Ylen ilmiötuottaja Tiina Klemetilän ja Creative Brand Manager Marja Ollikaisen (henkilökohtainen tiedonanto, 6.10.2020) mukaan virtuaalinen tapahtuma ei anna yleisölle samaa, kuin fyysinen tapahtuma, kuten ”konserttielämys hikisistä faneista ympärillä”, mutta se voi olla hyvä fyysisen tapahtuman korvike tai osa tapahtumakokonaisuutta, kuten hybriditapahtumassa. Virtuaalitapahtuman hyväksi puoliksi Klemetilä ja Ollikainen listaavat asioita:

- saavutettavampi yleisölle ja mahdollistaa esteettömän pääsyn: kuka tahansa voi päästä osaksi sitä, koska verkko on kaikkien saatavilla

- halvempi, kuin fyysinen tapahtuma, verraten siihen, että olisi kallista järjestää alle 50 henkilön rajattu fyysinen tapahtuma
- fyysisesti turvallinen ja osallistuja voi itse valita, minkälaisessa seurassa tapahtumaan osallistuu
- voi osallistua anonyymisti, eikä ole pakko näyttää julkisesti, että osallistuu siihen
- Osallistuja voi olla läsnä, mutta ei paikalla. Virtuaalitapahtumiin tullaan ja poistutaan oman kiinnostuksen mukaan ja valitaan osiot, mitä käytetään. Osallistuja hallitsee tilannetta ja osallistuu siihen omilla ehdoillaan.
- ekologinen, eikä siitä tule päästöjä
- mahdollistaa itseilmaisun ja osallistuja voi kokeilla rohkeasti uusia asioita, kuten uusien harrastusten kokeilu.

Järjestäjä voi tavoittaa virtuaalitapahtumallaan joko suuren massan tai tiukasti rajatun kohderyhmän. Väitettä tukee myös Liveto (2020) virtuaalitapahtuman mahdollisuudesta tavoittaa laajempi yleisö sekä Raatikka (2020), joka kuvaa, että se mahdollistaa kustannustehokkaasti ja aikaa säästämällä saamaan esiintyjä ulkomailta ja eripuolella maailmaa sijaitsevien henkilöiden kohtaamisen, joka tekee virtuaalitapahtumista entistä houkuttelevampia. Virtuaalitapahtuman elinkaari on pidempi, ja esiintymiset ja ohjelma eivät ole sidottuja enää tiettyyn aikaan, vaan osallistuja voi tarvittaessa katsoa tallenteen itselleen sopivana aikana tapahtuman jälkeen (Huttunen, 2020). Lisäksi tapahtumissa voi kohdata hämmästyttäviä hahmoja, kuten tilaisuuteen luodut avatarit, ja päästä mahdottomiin paikkoihin, kuten sademetsäkierrokselle osallistuminen ammattioppaan avulla tai keskustelu Barak Obaman kuistilla (Klemetilä & Ollikainen, henkilökohtainen tiedonanto, 6.10.2020).

2.1.2 Virtuaalitapahtuman haasteet

Virtuaalitapahtuman huonona puolena on anonyyminä osallistuminen; kun voi olla kuka tahansa tai nimetön, se rohkaisee tekemään asioita, joita ei omana itsenä tee, pohtivat Klemetilä ja Ollikainen (henkilökohtainen tiedonanto, 6.10.2020) ja listaavat virtuaalitapahtuman haasteita pohdittavaksi:

- Onko tapahtuma aidosti tasa-arvoinen? Onko kaikilla toimiva verkko ja laitteet, joilla saa kaiken irti virtuaalisista tapahtumista ja muodostaako kieli ongelman.

- Onko tapahtuma aidosti vastuullinen? Syötetäänkö osallistujalle propagandaa, väärää informaatiota, ja paljonko serverit vievät todellisuudessa energiaa.
- Miten järjestäjä takaa tapahtuman turvallisuuden, ja sen, ettei mukaan tule häiriköitä?
- Voiko tilaisuutta, jossa ei ole vuorovaikutusta (esiintyjä ei näe katsojia, ja katsojat eivät voi kommentoida esiintyjälle) kutsua tapahtumaksi?

Virtuaalitapahtuman osallistajat voivat kaataa tilaisuuden lähetyksen, kun osallistujia tulee yhtäkkiä todella paljon paikalle samaan aikaan, kertoo Suomen Podcastmedian vastaava tuottaja Joonas Haarala (henkilökohtainen tiedonanto, 29.9.2020). Lauri Tähkä ja Lordi saivat muiden muassa osansa nettihyökkäyksestä vuoden 2020 keväänä striimi-konserttiin, kun Tähkän verkkokonserttiin hyökättiin kymmenillä tuhansilla kirjautumisyriyksillä ja samaan aikaan hänen Facebook-sivuille lähetettiin huijauslinkkejä (Myllymäki, 2020), samoin kuin Lordin virtuaalikonsertti keskeytyi lähetyksen palvelunestohyökkäyksen vuoksi (Järvinen, 2020).

Tapahtuma-alan turvallisuusuhat ovat muuttuneet virtuaalitapahtumissa ja ulkopuoliset henkilöt pyrkivät hyötymään livelähetyksestä ja sen saamista huomiosta. Huijarit tekevät konsertti-striimeistä valetapahtumia sosiaalisessa mediassa, joiden avulla he yrittävät saada osallistujien luottokorttitietoja (Mattila, 2020). Virtuaalitapahtuman hyväksikäyttöyritykset tulevat yleensä ulkomaisilta sivustoilta, kuten väärennettyjen lippujen myyminen ja esitystallenteen kopioiminen ja niiden luvattomasti lataaminen verkkoon, sillä kuka tahansa voi kuvata omaa näyttöään tapahtuman aikana, kertoo Haarala (henkilökohtainen tiedonanto, 29.9.2020).

Haarala (henkilökohtainen tiedonanto, 29.9.2020) painottaa, että tapahtumajärjestäjän on hyvä tehdä vaihtoehtoisia ratkaisuja tapahtuman toteutumiselle etukäteen ongelmatapauksia varten. Järjestäjän tulee miettiä eri skenaarioita ja varautua tilanteisiin, kuten mitä jos joku ulkopuolinen henkilö tulee huutamaan suoraan lähetykseen. Julkinen kommentointi voi riistäytyä käsistä, ja lähetyksen keskusteluikkuna voi täytyä roskakommenttitulvalla, jolloin keskustelu pitää sulkea tai lähetyksen keskeyttää. Järjestäjällä tulee olla valmius katkaista lähetyksen, ja ongelman ratkaisun ajaksi voi asettaa ruudulle etukäteen valmistellun kuvan. Urheilun puolella käytettävällä lähetyksen viivästämisellä voidaan vaihtaa kuvakulmaa, jos jotain tapahtuu, ja esimerkiksi loukkaantumiset näytetään kauempaa. Lisäksi

verkkoyhteyksien toimiminen on tärkeää ottaa huomioon, niitä voi testata etukäteen, mutta suoraa harjoittelumahdollisuutta ei kuitenkaan ole. Jos lähetys katkeilee ja yhteyksiä ei yrityksistä huolimatta saada toimimaan, kannattaa myöntää yleisölle järjestäjänä, että lähetys epäonnistui ja se on nähtävissä tallenteena jälkeempään.

Globaali poikkeustila on vaikuttanut musiikki- ja tapahtuma-alaan ja keikkojen ja konserttien osalta sen vaikutus on ollut totaalisen pysäyttävä. Koska kiertueita ja keikkoja on peruttu, alan haasteena on talous, sillä keikkojen, konserttien ja tapahtumien striimaaminen ei korvaa taloudellisesti live-konsertteja, koska kuluttajat eivät ole tottuneet maksamaan livestriimistä (Pekari, 2020). Musiikkiala on yksi koronaviruspandemiasta laajimmin kärsineistä aloista, mutta ala on silti pystynyt jatkamaan toimintaansa nopeasti ja luovimmalla tavalla toimintaympäristön muuttumisesta huolimatta (Isolammi, 2020).

2.2 Verkkokonsertit

Virtuaalikonserteista puhuttaessa voidaan nähdä käytettävien termejä, kuten etäkonsertti, verkkokonsertti, nettikonsertti, digitaalinen konsertti ja striimikeikka. Virtuaalikonsertti kuvataan ja äänitetään ilman yleisöä tallenteena tai suorana lähetyksenä eli livestriiminä. Verkkokonsertteja on järjestetty jo ennen koronapandemiaa erityisesti osana konserttien saavutettavuutta ja esteettömyyttä.

Turun filharmoninen orkesteri teki ensimmäisen verkkokonserttilähetyksensä vuonna 2010 omilla verkkosivuillaan osana vuoden 2011 Turun kulttuuripääkaupungin ohjelmahanketta (Yle, 2010). Turun filharmonian livestriimit ovat ilmaisia ja niitä mainostetaan Turun kaupunginkirjaston Omakirjasto-sivuilla (2018). Turun filharmoninen orkesteri on myös mukana vuonna 2019 alkaneessa Saavutettavat orkesterit -hankkeessa, jossa etsitään mahdollisuuksia tuottaa musiikkielämyksiä kotihoidossa oleville ikääntyneille digitaalisten toteutusten kautta (Aamuset, 2019). Kerron lisää hankkeen digitaalisista sisällöistä teoriaosuuden kohdassa Digitaalinen yleisötyö.

Tampere-talo toteutti vuonna 2013 Etäevent-hankkeen, jossa striimattiin konsertteja heille, joilla ei ole mahdollisuutta tulla paikan päälle (Tampere-talo, 2013). Tiedotteessa kerrotaan, että Etäeventit kuvataan Tampere-talon konserttisalissa etäohjattavien robottikameroiden avulla yleisön ollessa normaalisti paikalla, ja etäyleisölle lähetettävä kuva ja ääni ovat korkeatasoisia. Etäeventit lähetettiin maksutta nähtäväksi Pitkäniemen sairaalan nuorille,

Kylmäkosken vankilaan sekä Pispán ja Pappilanpuiston palvelukeskusten asukkaille, ja niiden yhteydessä toteutettiin lisäksi ennen keikkaa artistitapaamisia verkon välityksellä. Projektipäällikkö Maria Sahstedt kuvailee Ylen uutisessa (Sirén, 2013) Pitkäniemen psykiatrisella nuorten osastolla, verkon välityksellä toteutettua tilaisuutta:

- Kokemus on erittäin mielekäs ja mielenkiintoinen sekä yleisölle että artistille. Olin itse paikan päällä Pitkässäniemessä todistamassa, kuinka Jonnen (Jonne Aaron) ja bändin kanssa vietetty rupatteluhetki sähköisti tunnelman nuorten keskuudessa. Osa nuorista pääsi ensimmäistä kertaa elämässään keikalle.

Populaarimusiikin puolelta Anssi Kela on esiintynyt Facebook-sivuillaan vuonna 2015 tavoittaen kymmeniä tuhansia katsojia (MTV Uutiset, 2015).

Kokoontumisrajoitusten myötä musiikkialan toimijat, kuten yksittäiset muusikot, bändit, orkesterit, musiikinopetus ja -koulutus sekä harrastustoiminta ja festivaalit siirtyivät verkkoon nopeasti, avaa Hanna Isolammi Suomen musiikkineuvoston selvityksessä (2020). Aluksi lähes kaikki kuunneltava musiikki oli maksutonta isojen orkesterien ja oopperatalojen digitaaliset esitysarkistot avattiin vapaasti katsottaviksi ja muusikot striimasivat sisältöä kotoaan. ”Ammattimaisia striimituotantoja tekivät muun muassa Yle, Ruutu, Konserttikeskus, konserttikotiin.fi, keikalla.fi ja G Livestream”, joista perittiin pääsymaksu (Isolammi, 2020).

Verkkokonsertit ovat olleet tärkeä tapa ylläpitää esiintyjien ja yleisön yhteyttä, ja muusikoiden, artistien ja muiden esiintyjien tehtävänkuvat laajenivat nettiesiintymisten myötä; ”Ruutu-palvelu tuotti treenikämpplivejä, jossa bändit ja artistit esiintyivät treenikämppäolosuhteissa” ja ”Elisa Viihde tilasi kaksi Olavi Uusivirran kappaleiden ympärille rakennettua konserttielokuvaa”. Isolammin (2020) mukaan kokemuksista saatuja parhaita käytäntöjä on mahdollista soveltaa myös jatkossa. Livekonserttien ja striimien muodostama hybridi mahdollistaa laajemmalle ulottuvan yleisön pääsyn konsertteihin, joka edistää saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta yleisölle. ”Chatin, haastatteluiden, toimitettujen artistitapaamisten sekä paneelikeskustelujen lisääminen konseptiin olisi myös digitaalisesti suhteellisen helposti tehtävissä” (Isolammi, 2020).

Kuntien kulttuuripalvelut ovat myös nopealla syklillä siirtyneet verkkoon pandemian johdosta, joskin osa kunnista on jo aiemmin tuottanut myös digitaalisten kulttuuripalveluiden sisältöjä. Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak, 2014) on tehnyt selvityksen vuonna 2014, millaisia mahdollisuuksia kunnilla on tuottaa sähköisiä kulttuuripalveluita. Sähköisten

kulttuuripalveluiden tavoitteena ei ole ollut korvata paikallista kulttuuritoimintaa tai ihmisten kokoontumista, vaan kehittää etäisyyden aiheuttamia esteitä ja asettaa kansalaiset samantarvoiseen asemaan kulttuuripalvelujen saavutettavuuden suhteen (Humak, 2014, s.4). Pandemian myötä verkkokonserteista ja -esityksistä on tullut uusi normaali myös kulttuuripalveluiden tarjonnassa. Mikkelin kaupungin kulttuuripalvelut ovat tarjonneet kuntalaisilleen Konserttikeskuksen tuottamia, valmiita konsertteja tietyksi ajanjaksoksi katsottavaksi (Mikkelin kaupunki, 2020) ja Vantaan kaupunki (2020) järjesti etäkonsertin vanhus- ja vammaispalveluiden asumisyksiköiden asukkaille, jonka suoran lähetyksen aikana pystyi lähettämään artisteille kappaletoiveja Whatsappilla.

Suurimpia katselulukuja Suomessa kerännyt virtuaalikeikka on ollut koronapandemia keväänä 2020 Helsingin kaupungin, virtuaaliteknoologiaan erikoistuneen Zoanin ja Fullsteam Agency:n yhdessä järjestämä JVG:n virtuaalinen vappukonsertti. Katsojien oli mahdollista ”olla reaaliaikaisesti vuorovaikutuksessa artistien ja yleisön kanssa virtuaalisten avatar-hahmojen kautta” (Helsingin kaupunki, 2020). Ulkomailla vastaava on ollut Travis Scottin esiintyminen Fortnite -videopelin sisällä, josta JVG:n konsertti oli ottanut vaikutteita (Mankkinen, 2020). Konserttia seurasi enemmän ihmisiä, kuin mitä suurimpaankaan konserttipaikkaan mahtuu (Ha, 2020).

Rumba, Soundi ja Inferno teettivät kyselyn striimatuista konserteista toukokuussa 2020, johon osallistui viikon aikana 1163 vastaajaa (Hätinen, 2020). Vastaajista 53,8 % oli katsonut striimatun konsertin viimeisen viikon aikana, ja 84,4 %, olisi valmis maksamaan esityksestä. Kyselystä selviää, että kotimaiset artistit kiinnostavat enemmän ja konsertin yhteyteen toivotaan lisäksi muuta sisältöä, kuten haastattelu.

Kesäkuussa 2020 Paltan (2020) toimeksiannosta Tietoykkönen Oy toteutti kyselytutkimuksen digitaalisten palveluiden käyttämisestä pandemian aikana. Kyselyyn vastasi tuhat suomalaista ja tuloksista ilmeni, että ”etenkin digitaaliset kulttuuripalvelut, kuten etäkonsertit sekä virtuaaliset liikunta- ja hyvinvointipalvelut ovat löytäneet uusia käyttäjiä”, ja ihmiset ovat löytäneet itselleen uusia mieluisia tapoja kuluttaa palveluita. Kyselyn mukaan virtuaalisia konsertti- ja muita kulttuuripalveluita on käyttänyt 18 prosenttia, ja 14 prosenttia vastaajista aikoo käyttää niitä jatkossakin enemmän.

2.3 Yleisötyö

Yleisötyö on saapunut Suomen taidelaitosten pariin 1980-luvun lopulla. Ensimmäisenä toimintaa alkoi toteuttaa Suomen Kansallisooppera (Airaksinen, 2019, s. 17).

”Kulttuurikeskuksissa on haluttu madaltaa kävijöiden kynnystä saapua ja osallistua tilaisuuksiin, syventää heidän kokemuksiaan ja valmistella heitä taide-elämyksiin” yleisötyön menetelmillä sekä tarjota perinteistä poikkeavia tapoja kohdata ja kokea taidetta. Yleisötyön tarkoitus on antaa katsojalle rikkaampi, syvempi ja omiin tulkintoihin perustuva taidekokemus sekä herättää ja ylläpitää kävijöiden motivaatiota taidetta ja kulttuuria kohtaan (Lindholm, 2015).

Yleisötyö on osa taide- ja kulttuurilaitosten, kuten teatterin, kaupungin orkesterin ja museoiden toimintaa. Yleisötyötä voi olla esimerkiksi taiteilijatapaaminen, teosesittely, keskustelutilaisuus teoksesta, asiakasraati, kierros teatterin kulisseissa, orkesterien kenraaliharjoitusten seuraaminen sekä työhyvinvointi- ja virkistyspäiväpaketit työyhteisöille. Yleisötyö voidaan viedä myös taidelaitoksen ulkopuolelle, kuten kouluihin, päiväkoteihin ja palvelukeskuksiin. Alan aiempien tutkimusten mukaan (Sorjonen, 2015) yleisötyön voi nähdä keinona opettaa taide- ja kulttuuripalvelujen käyttämistä tai kuluttamista sekä kulttuurituotteen ydintä täydentävänä lisäpalveluna tai itsenäisenä tuotteena. Yleisötyö-käsitettä on käytetty taide- tai kulttuurilaitoksen, niin uusien kuin nykyistenkin kävijöiden kävijämäärän kasvattamisen merkityksessä. Yleisötyö on väline, joka syventää suhdetta nykyisten kävijöiden kanssa ja sitouttaa heitä pitkäaikaisen suhteen luomiseksi, kuvaa Sorjonen (2015).

Sorjonen (2015) avaa Nobuko Kawashiman teoriaa yleisötyöstä, jossa Kawashima jakaa käsitteen neljään pääkohtaan: kulttuuriin osallistaminen, laajennettu markkinointi, maun kehittäminen ja kasvatukselliset toimenpiteet. Kulttuuriin osallistaminen (cultural inclusion) - myöhemmin termi *laitoksen ulkopuolelle suuntautuminen* (outreach), kohdistuu ryhmiin, jotka mahdollisesti sosiaalisten syiden takia osallistuvat kaikkein epätodennäköisimmin kulttuuritilaisuuksiin. Tarkoituksena on helpottaa ja rohkaista osallistumista viemällä taide laitoksen ulkopuolelle yhteisöön tai vaihtoehtoisesti ryhmät yritetään saada tulemaan laitoksiin.

Laajennettu markkinointi (extended marketing) tarkoittaa jo taiteesta ja kulttuurista kiinnostuneiden ja olemassa olevien yleisöjen houkuttelemista museoihin ja kulttuuritapahtumiin. ”Ryhmässä on ihmisiä, jotka eivät ole koskaan käyneet missään

taidetilaisuudessa, mutta myös entisiä ja satunnaisia kävijöitä”, ja termi määrittää vaikeasti saavutettavissa olevan yleisön taivuttelemista. Ryhmässä on potentiaalista yleisöä, jolle tulee herättää kiinnostus taiteeseen esimerkiksi erikoisalennuksilla. (Sorjonen, 2015).

Maun kehittämisellä (taste cultivation) kehitetään nykyisen yleisön makua esittelemällä tietyn taidegenren yleisöille muita taidemuotoja, kuten klassisen musiikin yleisöille tarjotaan tilaisuus kokea kuvataidetta tai nykymusiikkia. Tuote on eri, mutta yksilöt samoja ja tuloksena mahdollisesti on taideyleisöjen käyntien määrän kasvu, mutta ei välttämättä kokonaiskävijämäärän kasvu. (Sorjonen, 2015).

Yleisökasvatus (audience education), kohdistuu nykyisiin yleisöihin ja sen avulla yritetään lisätä yleisön ymmärrystä ja nautintoa taiteesta sekä kokemuksen laatua, esimerkiksi esitystä ennen tai jälkeen järjestettävät keskustelutilaisuudet, jotka auttavat arvostamaan esitystä eri näkökulmista. Taidekokemuksen monipuolistuessa ydinyleisö kuluttaa taide- ja kulttuuripalveluja entistä useammin. (Sorjonen, 2015).

2.3.1 Digitaalinen yleisötyö

Digitaalisella yleisötyöllä tarkoitetaan toimintaa, jossa kulttuuritoimija on digitaalisesti kanssakäymisessä yleisöjensä, asiakkaidensa tai kävijöidensä kanssa. Digitaalisen yleisötyön avulla kulttuuritoimijat voivat monipuolistaa, kehittää ja kasvattaa yleisöpohjaansa tavoittamalla uusia, mahdollisesti vähän osallistuvia yleisöjä ja sitouttamaan yleisöt tiiviimmäksi osaksi organisaation toimintaa. Digitaalinen yleisötyö nähdään mahdollisuutena osallistaa laajempia yleisöjä kulttuurilaitosten toimintaan mitä erinäisimmin keinoin (Harju & Sainio, 2018).

Digitaalinen toimintaympäristö muuttaa taiteen tuottamisen ja kokemisen tapoja esityksissään, näyttelyissään, palveluissaan sekä yleisötyössä. Opetus- ja kulttuuriministeriö (2017) toteutti selvityshankkeen, *Digitaalisuus kulttuurialan toimijoiden yleisötyössä*, jossa kartoitettiin organisaatioiden käytäntöjä, haasteita ja tarpeita digitaalisessa yleisötyössä. Hankkeen tavoitteena oli tuottaa uutta tietoa, parantaa kulttuurin sisältöjen, palveluiden ja toimijoiden läsnäoloa verkossa sekä lisätä osallisuutta ja osallistumista digitaalisten keinojen avulla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön selvityshankkeen (2017) verkkokyselyn vastauksien koosteen mukaan (Harju & Sainio, 2018) digitaalisen yleisötyön tärkeimpinä tavoitteina pidettiin yleisöpohjan monipuolistumista ja laajasti saavutettavia palveluita, kun taas merkittävimpinä haasteina pidettiin resurssipulaa sekä ajan ja osaamisen puutetta. Digitaalinen yleisötyö edellyttää kulttuuritoimijoilta uusia valmiuksia ja uudenlaista osaamista, ja toimintaa on kehitettävä koko organisaation laajuisesti, jotta digitaalisuuden mahdollisuudet yleisöpohjan laajentamisessa ja monipuolistamisessa sekä yleisösuhteen syventämisessä voitaisiin täysimääräisesti hyödyntää. Yleisöjen käyttämiä alustoja ja kanavia hyödyntämällä toimintaa voidaan kehittää kohderyhmälähtöisesti sekä mahdollistaa yleisöjen osallistuminen matalalla kynnyksellä. Yhteistä kaikille verkkokyselyyn osallistujille oli digitaalisten keinojen kohtuullisen vähäinen käyttö, joka painottui erityisesti viestintään ja markkinointiin. Yleisimpiä keinoja olivat muun muassa sisältöjen digitointi verkkoon, esitys- ja näyttelytoimintaa täydentävän sisällön tuotannon jakaminen verkossa ja pedagogisten sisältöjen tuottaminen esimerkiksi kouluille. (Harju & Sainio, 2018)

Yleisöjen aktiivista osallistumista digitaaliseen toimintaan voidaan tukea ennestään tuttujen teknisten alustojen käytöllä, jolloin kynnys osallistumiseen madaltuu ja on mahdollisimman helppoa käyttäjälle. Aktiivisen osallistumisen edellytyksenä pidettiin vuorovaikutteisia palveluita ja sisältöjen tarjoamista esimerkiksi pelillistämisen kautta, ja sisällöt voivat perustua myös täysin vuorovaikutukseen. Tärkeänä pidettiin riittävää resursointia ja koko organisaation tukea ja ajattelutapojen muutosta sekä yhteistä kokeiluhenkeä ja panosta osallistavien digitaalisten palveluiden kehittämisessä. (Sainio, Ängeslevä & Harju, 2019).

Ikääntyneille suunnattujen ja konserttisalien ulkopuolelle tuotettavien palveluiden *Saavutettavat orkesterit* -hankkeen (Aamuset, 2019) puitteissa syntyi käsikirja, jonka avulla orkesterit voivat kehittää saavutettavuuttaan tavoittaen asiakkaita, jotka eivät pääse orkesterien luo. Kirjassa, *Ikäystävällinen orkesteri: Orkesterien ikääntyneille suunnatun yleisötyön käsikirja* (Kukkonen & Mäkinen, 2020), esitellään digitaalisina sisältöinä virtuaalikonserttien vuorovaikutuksen mahdollisuuksia, jotka voidaan jakaa kolmeen erilaiseen toimintamalliin: vuorovaikutukseton - ja vuorovaikutuksellinen ja mahdollisuus välilliseen vuorovaikutukseen.

Virtuaalikonsertti ilman vuorovaikutusta välitetään yleisölle suorana tai tallenteena. Sisältöön voidaan yhdistää myös konserttikokemusta syventävää sisältöä, haastatteluja tai keskusteluja. Katsoja voi rakentaa kokemuksesta haluamansa kaltaisen, ja esimerkiksi

palvelukeskuksiin voidaan rakentaa konserttikokemuksen kaltaista kokemusmaailmaa esitystilän, väliajan, käsiohjelman ja juontajan avulla. Tärkeää on mahdollisimman laadukkaan musiikkikokemuksen saavuttaminen. (Kukkonen & Mäkinen, 2020).

Välillisesti vuorovaikutteisessa virtuaalikonsertissa yleisöllä on konsertin aikana ja/tai sen jälkeen mahdollisuus olla vuorovaikutuksessa keskenään tai sisällön tuottajaan esimerkiksi sosiaalisen median kautta. Fasilitaattori vie tilaisuutta eteenpäin ja vuorovaikutukseen kannustetaan osana kokemusta. (Kukkonen & Mäkinen, 2020).

Vuorovaikutteinen virtuaalikonsertti voi olla esimerkiksi muusikon videoyhteyden välityksellä ohjaamaa ryhmätoimintaa, jossa vuorovaikutus on osa sisältöä. Musiikkikokemukseen vaikuttavat niin kokemuksen tuottajan, kuin kokijan reaktiot ja toiminta. (Kukkonen & Mäkinen, 2020).

2.3.2 Yleisön osallistaminen, osallistuminen ja vuorovaikutus

Klemetilän ja Ollikaisen (henkilökohtainen tiedonanto, 6.10.2020) mukaan vuorovaikutus vahvistaa suhdetta yleisöön ja motivoi yleisöä pysymään tapahtumassa pidempään. Ihannetilanteessa vuorovaikutus synnyttää vahvemman muistijäljen tapahtumasta, kun esimerkiksi katsoja pääsee kohtaamaan idolinsa ja kysymään häneltä itselle henkilökohtaisen kysymyksen.

Yleisön voi pyytää mukaan tekemään tapahtuman sisältöä, jolloin heillä on mahdollisuus vaikuttaa, ja keskustelu luo yhteisöllisyyden tunnetta. Klemetilän ja Ollikaisen (henkilökohtainen tiedonanto, 6.10.2020) ohje vuorovaikutuksen luomiseen on se, että mitä yksinkertaisempi pyyntö ja mitä vähemmän niitä on, sitä aktiivisemmin yleisö osallistuu. Yleisö tulee aina palkita osallistumisesta; jos pyydetään lähettämään kuvia, niin pyritään siihen, että kuvia näytetään tapahtuman aikana. Näin osallistujalle tulee tunne, että hänen kuvansa voi tulla osaksi ohjelmaa.

Ylen kampanjoissa on käytetty moninaisesti erilaisia viestinnän ja vuorovaikutuksen keinoja. Kampanjoiden kautta voidaan ymmärtää, miten yleisö on mahdollista osallistaa eri tavoin, ja hyödyntää tietoa virtuaalitapahtumien suunnittelussa. Maaliskuussa 2016 käynnistyi kampanja Miljoona linnunpönttöä, jonka tarkoituksena oli helpottaa kolopesijöiden asuntopulaa rakentamalla linnunpönttöjä. Kampanja osoitti virtuaalisen yhteyden voiman, ja

tavoite saavutettiin alle vuodessa. Kampanjavideo herätti myös kansainvälistä näkyvyyttä ja on innoittanut osallistumista talkoisiin myös muualla Euroopassa (Yle Areena, 2016).

Saunapäivä-kampanja tuotettiin heinäkuussa 2019 suomalaisen saunakulttuurin ympärille ja tavoitteena oli hauskanpito. Kampanjasta kuvattiin broadcast-sarja ja yli tuhat saunaa avattiin julkiseen käyttöön. Yle sai paljon kuvia ja videoita siitä, miten Suomessa saunotaan ja kampanjalle teetettiin omia tarragiffejä Instagram storiesiin käytettäväksi (Saunamäki, 2019).

Lahjoita puhetta-kampanja käynnistyi kesäkuussa 2020, jossa kerätään vapaasti puhuttua suomen kieltä, jotta tekoäly ja puheentunnistuspalvelut ymmärtäisivät tulevaisuudessa paremmin suomea. Puheenohjausta käytetään esimerkiksi hoitotyössä, kuten vanhustenhuollossa. Kampanjaan voi osallistua edelleen siihen ladattavalla mobiilisovelluksella tai verkossa (Yle, i.a.).

Yle tuotti keväällä 2020 viihdettä koteihin Yle Olohuone -nimisellä ohjelmapaikalla suorana jopa viitenä päivänä viikossa maaliskuusta toukokuun loppuun. Tavoitteena oli tuoda ajanvietettä ja tarjota yhteisiä ja mieltä kohottavia kokemuksia arjen keskelle korona-sulkutilan eli lockdownin ajaksi muun muassa livekeikkojen, kulttuurin sekä huippu-urheilun kautta. Lähetyksissä käytettiin yleisön kuva ja tekstinostoja WhatsAppista sekä tuotiin osallistujia mukaan Skype-yhteydellä tarjoten heille niin sanotut ”eturivin paikat” (Klemetilä & Ollikainen, henkilökohtainen tiedonanto, 6.10.2020).

Yleisön saaminen tapahtumaan vaatii Klemetilän ja Ollikaisen (henkilökohtainen tiedonanto, 6.10.2020) mukaan sen, että tapahtuman tulee olla selkeä, houkutteleva sekä palkita osallistuja. Osallistujalle tulee käydä ilmi, mistä tapahtumassa on kysymys ja hänellä tulee olla tarve osallistua tapahtumaan. Osallistumisen pitää olla helppoa; osallistuja ei halua tuntea itseään tyhmäksi, eikä osallistumisen tuottavan vaivaa. Tapahtuman tavoite on saada osallistuja näyttämään hyvältä, ja hän haluaa jakaa osallistumisensa muille.

Ennen virtuaalitapahtuman tai -tilaisuuden alkua on tärkeä ohjeistaa osallistujat käytettävistä menetelmistä ja mahdollisuudesta osallistua keskusteluun sekä ohjeistaa heitä myös tapahtuman aikana, mikäli he sitä tarvitsevat. Osallistumisohjeet ja tilaisuuden yhteiset pelisäännöt kannattaa laittaa jo ennakoon osallistujille sekä ohjeistaa tilaisuudessa käytettävä alusta; onko osallistumisen ehtona tietyn sovelluksen lataaminen etukäteen ja

tuleeko osallistumista varten luoda tunnukset ja kirjautua palveluun, ja mistä saa apua, jos ei ohjeista huolimatta pääse mukaan tilaisuuteen (Paju Consulting, 2020).

Oikean alustan käyttäminen tapahtumassa on tärkeää; tapahtuma sopii juuri tälle alustalle ja yleisölle ja kohderyhmä käyttää jo muutenkin kyseistä alustaa. Vuorovaikutuskanavaa pohtiessa tulee miettiä, mikä on tämän hetken käytetyin väline. Parhaiten toimivat alustat ja tekniset ratkaisut, joiden äärelle yleisö pääsee helposti. WhatsAppia käytetään erityisesti radiossa paljon, ja vuorovaikutus sen kautta on helppoa, eikä se jätä käyttäjästä jälkeä, verraten sosiaaliseen mediaan. Television puolella Hybridi TV:n katsojilla on mahdollisuus lähettää reaktioita ja äänestää värinappuloiden avulla (henkilökohtainen tiedonanto, 6.10.2020). 1990-luvun legendaarinen Hugo-peli on edelläkävijä virtuaaliseen kanssakäymiseen. Hugoa katsottiin tv:stä suorana lähetyksenä Ylen TV2-kanavalta ja pelattiin lankapuhelimen numeronäppäimillä, ja mitä pidemmälle Hugo pääsi radalla, sitä paremman palkinnon osallistuja sai (Korpela, 2020).

Virtuaalitapahtumaan osallistumisen eri tasoja voivat olla esimerkiksi, että osallistuja:

- kuuntelee ja/tai katsoo
- jakaa sisältöä
- pikareaktio eli emoji
- kirjoitettu kommentti, viesti
- lähetetty kuva
- toiminta
- muutos ajatuksissa, toiminnassa
- pysyvä muutos ajatuksissa, toiminnassa (Klemetilä & Ollikainen, henkilökohtainen tiedonanto, 6.10.2020)

Osallistaminen etänä voi olla haastavampaa kuin kasvokkain, ja tilaisuuden valmisteluun kannattaa käyttää kunnolla aikaa ennakoon. Onnistunut etätapaaminen vaatii osallistujien aktivointia ja osallistamista, jota voi olla niin tilaisuuden aikana kuin sen jälkeenkin. Osallistaminen edesauttaa oivaltamista ja oppimista sekä sitouttaa osallistujia (Paju Consulting, 2020).

Yleisin keino saada vuorovaikutusta tapahtumiin on chatti eli keskusteluikkuna, jota tilaisuuden valvoja eli moderaattori seuraa ja ylläpitää; chatin käyttöä voi jatkaa tapahtuman

lähetyksen loputtuakin. Osallistujalla voi olla myös mahdollisuus avata päätelaitteensa kamera ja esittää kysymys esiintyjälle mikin kautta. Tapahtumassa voidaan viestiä myös käyttämällä pikareaktioita ja emojeja, kuten antamalla aplodit, näyttämällä peukkuja tai lähettämällä sydämiä tilaisuuden esiintymiseen sopien sekä kerätä ja luoda mediaseinälle ”sanapilvi”, eli yleisön lähettämistä sanoista koostetaan sanaryppäitä kaikkien nähtäviksi. Virtuaalitapahtumissa voidaan käyttää myös nopeita mielipideäänestyksiä tai jakaa osallistujia pienempiin keskusteluhuoneisiin sovituksi ajaksi (Klemetilä & Ollikainen, henkilökohtainen tiedonanto, 6.10.2020).

Tilaisuuden juontajan, fasilitaattorin tai moderoinnin tehtävänä on ohjata keskustelua, innostaa sekä saada aikaan asiaankuuluvaa keskustelua. Keskustelun aikaansaamiseksi voi toimia yksittäiset kysymykset, ja osallistavat työkalut helpottavat jokaisen huomioon ottamista. Huomioi osallistujien taitotaso uusien työkalujen suhteen ja pohdi, minkä työkalun käyttö palvelee aidosti tavoitettasi ja osallistaa kohderyhmääsi; usean työkalun käyttäminen samanaikaisesti voi sekoittaa osallistujia. Erilaisten äänestysten ja kyselyiden avulla kynnys vuorovaikutukseen madaltuu ja ne antavat jokaiselle mahdollisuuden tulla kuulluksi, verraten siihen, että kaikki eivät ole yhtä innokkaita kertomaan omia ajatuksiaan osallistujien edessä (Paju Consulting, 2020).

Tapahtuman keskustelun moderointi on pakollista erityisesti isommissa tapahtumissa, ja moderoinnin on tärkeä ohjata tilaisuuden keskustelua eteenpäin (J. Haarala, henkilökohtainen tiedonanto, 29.9.2020). Tapahtuman alkuhetket määrittävät koko tapahtuman keskustelun sävyn ja keskustelu kannattaa aloittaa helpolla kysymyksellä, kuten ”sanokaa bändille hei!” tai ”mitä biisejä odotat tältä illalta?” Tapahtuman moderoinnissa osallistuu keskusteluun sekä antaa osallistujille syötteitä ja aiheita. Ensimmäinen kommentti tekstikentässä ratkaisee sen, miten keskustelu alkaa striimissä ja on hyvä sopia esimerkiksi työkaverit laittamaan ensimmäiset kommentit tekstikenttään, jolloin osallistujat alkavat tykkäämään tilaisuudesta. Suomalaiset tarvitsevat sosiaalisen luvan hassutteluun ja ovat yleisesti velvollisia ja tottelevaisia ja tekevät, mitä tapahtumanjärjestäjä pyytää, kuten yleisötapahtumassa pyydetään taputtamaan rytmiiin tai nousta seisomaan katsomossa.

Tapahtumajärjestäjän kannattaa pohtia, onko tilaisuuden, kuten virtuaalikonsertin kommentointimahdollisuus tarpeellista laittaa auki ja onko katsojien interaktiivisuus tarvittava ominaisuus tilaisuudessa. Tilaisuuden alussa on hyvä ilmoittaa, että keskustelua moderoidaan ja tarvittaessa osallistuja poistetaan keskustelusta, jos häiriköintiä tapahtuu.

Ärsyttävän viestin poistaminen keskustelusta voi poistaa osallistujien riitelyn ja teknisistä ongelmista tulee helposti kommentteja. Moderoijan on hyvä puuttua keskusteluun ilmoittamalla, että ongelma on huomattu ja asiaa selvitetään (J. Haarala, henkilökohtainen tiedonanto, 29.9.2020.)

Tapahtuman lopuksi on hyvä kertoa, miten tilaisuus meni, kiittää osallistujia ja ottaa palautetta vastaan ja antaa sen vaikuttaa tulevaan sisältöön (Klemetilä & Ollikainen, henkilökohtainen tiedonanto, 6.10.2020) sekä pohtia myös itse, mikä tilaisuudessa toimi ja mikä ei (Paju Consulting, 2020).

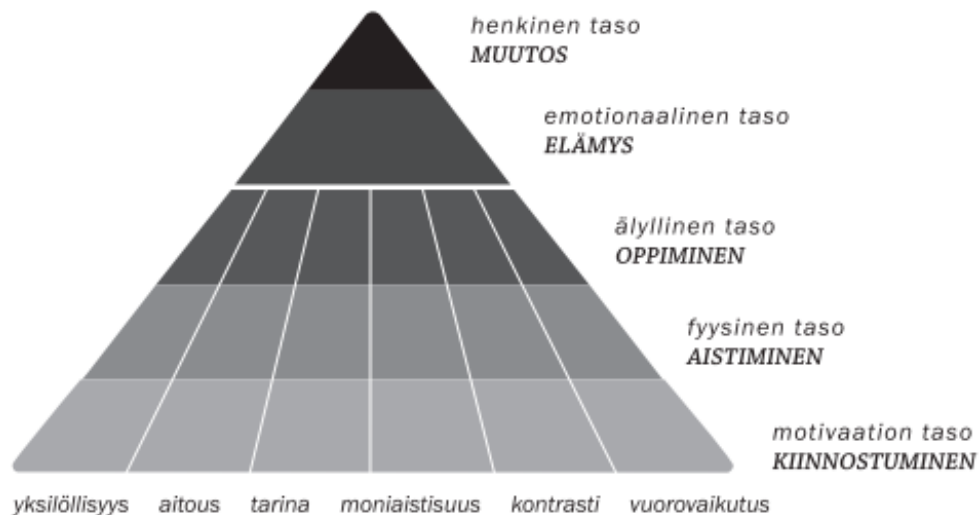
2.3.3 Virtuaalinen elämys

Evento (2020) kysyi kolmelta tapahtuma-alan ammattilaiselta virtuaalielämyksen syntyisestä ja sen tärkeimmistä elementeistä. Haastateltavien mukaan virtuaalinen elämys on hetkessä elämistä, yhteisen asian äärelle kokoontumista saman henkisten kanssa sekä oman läsnäolon aikaansaamaa vuorovaikutusta. Virtuaalinen elämys on jokaiselle osallistujalle henkilökohtainen ja oma, joka kytkeytyy osallistujan omiin odotuksiin ja kokemuksiin. Elämys syntyy sydämessä - ei aivoissa, kun osallistuja uppoutuu, haltioituu, vaikuttuu, innostuu, inspiroituu, liikuttuu ja kokee merkityksellisiä tunteita, jotka koskettavat.

Virtuaalitapahtumaan osallistumisen tulee olla sujuvaa ja helppoa, eikä teknisiä ongelmia kaivata. Hyvä ennakkoviestintä luo pohjaa tulevalle virtuaalisen elämyksen synnylle; viestinnällä sitoutetaan osallistuja ja luodaan odotuksia sille, että osallistuja on valmis vaikuttamaan. Virtuaalielämyksen tärkeitä elementtejä on osallistujan ajan kunnioittaminen, dynaaminen, moninainen, tiivisrytmien, merkityksellinen ja kiinnostava ohjelmasisältö ja toimiva kokonaisuus, joka tarjoaa mahdollisuuden myötäelää mukana kiinnostuen, innostuen, kuunnellen ja pitää huolta, että vuorovaikutus säilyy. Laadukas osallistaminen luo merkityksellisyyden ja yhteisöllisyyden tunnetta Evento (2020).

Elämyksen kautta voi löytää uuden harrastuksen, ajattelutavan tai itsestään uusia voimavaroja. Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus esittelee elämystuottajan käsikirjassa (Tarssanen & Kylänen, 2009, 11–16) elämyskolmio-mallin, joka mahdollistaa analysoimaan ja ymmärtämään tuotteen ja asian elämyksellisyyttä. Elämyskolmiota käytetään työväliseen tuotteen kriittiseen tarkasteluun, analysointiin, kehittämiseen ja puutteiden löytämiseen. Elämyskolmio-malli kuvaa kaikki elämyksen elementit, joita tarkastellaan kahdesta

näkökulmasta: tuotteen elementtien (vaakataso) ja asiakkaan kokemuksen (pysty akseli) tasolla.

Kuvio 1. Elämyskolmio (Tarssanen & Kylänen, 2009, s. 11).

Elämyksen elementtejä ovat yksilöllisyys, aitous, tarina, moniaistisuus, kontrasti ja vuorovaikutus. Yksilöllisyydellä tarkoitetaan tuotteen ainutkertaisuutta ja ainutlaatuisuutta, ja tuote on mahdollista räätälöidä jokaisen asiakkaan mieltymysten ja tarpeiden mukaan. Aitous tarkoittaa tuotteen uskottavuutta, kuten olemassa olevaa ja todellista paikallista identiteettiä esille tuovaa ja eettisestä oikeaa. Tarinaa käytetään välineenä perustella asiakkaalle ja se houkuttelee asiakkaan tunnetasolla osalliseksi kokonaisuutta. Tarinassa voi olla niin faktaa kuin fiktiotakin, mutta sen tulee olla uskottava, eikä yksityiskohtien tule olla ristiriidassa keskenään. Tuotteen vetovoimaa tukeakseen, tuote tulee suunnitella niin, että siinä on otettu huomioon eri aisteja vahvistamaan valittua teemaa. Mikäli tuote on liian moniaistillinen, saattaa sen kokonaisvaikutelma kärsiä. Kontrastilla luodaan asiakkaalle jotain erilaista, eksoottista ja tavallisuudesta poikkeavaa, mitä hän ei normaalisti arjessaan koe. Kokemus vapauttaa näkemään ja kokemaan asioita eri tavalla ja avaa asiakkaalle uusia näkökulmia. Vuorovaikutukseen liittyy yhteisöllisyyden tunne. Asiakkaan tunne siitä, että kokemus on yleisesti hyväksytty ja arvostettu nostaa sosiaalista statusta tai liittää häntä tiiviimmin tiettyyn ryhmään. Vuorovaikutuksella on ratkaiseva merkitys kokemuksen välittämisessä palveluntarjoajalta asiakkaalle (Tarssanen & Kylänen, 2009, s. 12–15).

Kokemisen tasot eli asiakkaan kokemuksen rakentuminen on kuvattu järjestyksessä alhaalta ylös motivaation taso, fyysinen taso, älyllinen taso, emotionaalinen taso ja henkinen taso. Motivaation tasolla herätetään asiakkaan kiinnostus ja luodaan odotukset tuotteen markkinoinnin kautta. Fyysisellä tasolla mitataan tuotteen tekninen laatu, jonka asiakas kokee. Älyllisellä tasolla asiakas oppii jotain uutta ja päättää onko kokemukseen tyytyväinen vai ei. Elämys koetaan emotionaalisella tasolla, ja tunnereaktio voi olla ”iloa, riemua, onnellisuutta, onnistumisen ja oppimisen iloa, voiton riemua, liikutusta” ja/tai jotakin sellaista, jonka yksilö kokee merkitykselliseksi. Positiivinen elämys voi johtaa henkisellä tasolla henkilökohtaiseen muutoskokemukseen, ja asiakas ”kokee muuttuneensa ja kehittyneensä ihmisenä tai omaksuneensa jotakin uutta osaksi persoonaansa” (Tarssanen & Kylänen, 2009, s. 15–16).

3 TUTKIMUSMENETELMÄT

3.1 Kuvaileva tapaustutkimus

Opinnäytetyöni tutkimustavoitteena on saada tietoa siitä, onko virtuaalinen taiteilijatapaaminen toimiva ja toivottu lisä verkkokonserttiin ja millaista lisäarvoa se tuo tapahtumaan, kuten lisääkö se yleisöä ja kiinnostusta virtuaalikonserttiin. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa, joka auttaa kehittämään tapahtuma-alan palveluita ja tuo uusia vuorovaikutuskeinoja virtuaaliseen tapahtumatuotantoon. Opinnäytetyön empiirisessä osuudessa on pääsääntöisesti laadullinen näkökulma, jossa aineisto on monimenetelmäistä, käyttäen määrällistä kyselyä, laadullista havainnointia sekä keskustelunomaista haastattelua osana havainnointia. Tutkimuksen kohteena on kolmen eri tapauksen osallistujien näkemykset ja kokemukset virtuaalisesta taiteilijatapaamisesta. Lisäksi tutkimusaineistoa on kerätty Facebook-sivuilta ja -tapahtumasta sekä tilaisuuksien aikana keskusteluikkunasta eli chatistä. Tutkimus toteutettiin koronapandemian vallitsemana poikkeusaikana. ”Yleensä tapaustutkimus valitaan menetelmäksi, kun halutaan ymmärtää kohdetta syvällisesti ja huomioida siihen liittyvä konteksti”, kuten olosuhteet ja taustat (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006a).

Laadullisen tutkimuksen kohteena on usein joku yhteiskunnallisesti ajankohtainen kysymys ja siinä keskitytään ihmisten toiminnassa läsnä oleviin merkityksiin (Juhila, i.a.). Tämä lähestymistapa sopii hyvin tutkittavaan aiheeseen, jossa kuvataan, kuinka ihmiset toimivat, osallistuvat ja vuorovaikuttavat virtuaalisessa taiteilijatapaamisessa, kun taustalla yhteiskunnallisena ilmiönä on koronapandemia. Laadulliseen tutkimukseen rinnastetaan useimmiten aineistolähtöisyys ja se sisältää useita ”erilaisia traditioita, lähestymistapoja ja aineistonkeruu- ja analyysimenetelmiä ihmisen ja hänen elämänsä tutkimiseksi” (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006b). Tapaustutkimuksessa pyritään tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään yksittäistä tapahtumaa, rajattua kokonaisuutta tai yksilöä käyttämällä monipuolisia ja eri menetelmillä hankittuja tietoja (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006a).

Laadullisen tutkimuksen pääkohtina ovat toiminta ja tavat, joilla ihmiset aikaansaavat eri yhteyksissä merkityksiä ja sosiaalista järjestystä. Ihmisten kokemukset pyritään tavoittamaan mahdollisimman suorina ja aitoina tarkastelemalla niitä läheltä, menemällä mukaan

toimintaan ja olemalla suorassa kontaktissa tutkittaviin ihmisiin, jolla saadaan luotua luonnollisia aineistoja. Aineistot ovat empiirisiä, kuten tekstejä, keskusteluja, haastatteluja, havainnointipäiväkirjoja, kuvia tai tiloja, joissa tutkittava toiminta tapahtuu. Tutkijalla on läheinen ja yksityiskohtia tarkasteleva suhde aineistoon ja sen pienempiinkin yksityiskohtiin. Havainnointi- ja keskusteluaineiston avulla pienetkin tapahtumat; eleet, lausahdukset ja keskustelun katkelmat, ovat merkityksellisiä ja tuloksia tuottavaa toimintaa. (Juhila, i.a.)

Laadullisessa tutkimuksessa ”tutkittavat asiat eivät yleensä ole helposti ja suoraviivaisesti esitettävissä ja analysoitavissa”. Aineistosta voi olla haastava tunnistaa selviä syy-seuraussuhteita, ja asiat liittyvät toisiinsa monin eri tavoin. Ihmisten toiminta tai heidän käsityksensä itsestään ei ole kuvattavissa yksinkertaisena ja tulokset voivat olla monimutkaisia ja ristiriidassa keskenään. Laadullista tutkimusta voidaan kuvata analyysipohjaiseksi, ja tutkija analysoi aineistoa eri näkökulmista saadakseen monipuolisia tuloksia. Tutkimukseen kerätty aineisto on keskeisessä roolissa, mutta aineistoja voidaan verrata aikaisempiin teorioihin tai tutkimustuloksiin ja tukeutua johonkin paradigmaan, menetelmään tai teoriaan. (Juhila, i.a.)

Tuotin kolmen verkkokonsertin oheen taiteilijatapaamisen, jossa yleisö pääsi konsertin jälkeen kohtaamaan esiintyjän virtuaalisesti viestintä- ja yhteistyöalusta Microsoft Teamsin kautta. Kerroin tutkimuksesta ja kyselystä ennen verkkokonsertteja Tuusulan kulttuurin Facebook-sivuilla, verkkokonserttien Facebook-eventeissä sekä Tuusulan kunnan Instagram storeissa, ja muistutin konsertin jälkeen kyselyyn vastaamisesta samoissa kanavissa linkittämällä kyselyn kanaviimme. Julkaisuissa kerrottiin, että teemme samalla tutkimusta, mikä merkitys taiteilijatapaamisella on virtuaalitapahtumissa, ja tulisiko meidän järjestää jatkossakin tapaamisia. Ennen taiteilijatapaamisen alkua ohjeistin osallistujat tilaisuuteen ja kerroin tilaisuuden kyselylomakkeesta, joka jaettiin Teamsin viestikenttään tilaisuuden lopussa.

Webropol-kysely osoitettiin tilaisuuden osallistujille, jotka pääasiassa oletettiin olevan Tuusulan kuntalaisia ja Tuusulan kulttuuripalveluiden käyttäjiä ja asiakkaita. Kyselylomakkeen alussa kerrottiin, että kyselyssä ei kerätä henkilötietoja ja kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja tapahtuu anonyymisti. Lomakkeen alussa kerrottiin myös kyselyn tavoitteista, ja että se on osa tutkimustyötä. Kolme verkkokonserttia suunnattiin sisältöineen eri kohderyhmille, joka toi tutkimustuloksiin kattavuutta ja laajempaa näkökulmaa. Ensimmäisen tilaisuuden kohderyhmänä on lapset ja lapsiperheet, toisen konsertin kohderyhmä on yleisesti kuntalaiset ja aikuiset, ja kolmannen tilaisuuden

kohderymänä on ikäihmiset. Ikäihmisten tilaisuus toteutettiin hybriditapahtumana, ja kysely toteutettiin paperisena. Lisäksi hain kyselylomakkeen kautta vapaaehtoisia haastateltavia tutkimukseen, johon sain kaksi osallistujaa, mutta en tavoittanut heitä sähköpostitse.

Ennen tutkimusta, minulla oli pohdinnassa teettää erillinen kysely ja/tai haastattelu lisäksi esiintyville taiteilijoille, jotta saisin tietoa, miten he tilaisuuden kokevat, mutta se jäi toteuttamatta. Esiintyjät ovat antaneet suostumuksensa artistinimensä käyttämiseen työssä ja olen esittänyt asiat hyvän tieteellisen käytännön mukaan niin, ettei tutkimus voi aiheuttaa vahinkoa tai haittaa heille vaarantamatta kuitenkaan tutkimuksen rehellisyyttä, uskottavuutta ja luotettavuutta (Tuomi & Sarajärvi, 2009, 131).

3.2 Aineistonkeruumenetelmät

Käytin aineistonkeruumenetelminä määrällistä kyselyä, laadullista havainnointia sekä keskustelunomaista haastattelua, joiden toteutusta kuvataan seuraavissa alaluvuissa 3.2.1 ja 3.2.2.

3.2.1 Kyselyn suunnittelu ja toteutus

Vaikkakin tapaustutkimus oli pääsääntöisesti laadullinen, määrällisellä kyselyllä haluttiin tavoittaa tehokkaasti halutut kohderyhmät ja saada vertailevaa tietoa heidän kokemuksistaan. Kysely toteutettiin Webropol-kyselynä verkossa sekä seniori-ikäiselle kohderyhmälle paperisena.

Kyselyssä selvitettiin osallistujilta, ovatko he osallistuneet aiemmin taiteilijatapaamiseen ja osallistumisen teknisyyteen liittyvistä asioista. Oleellisin osa kyselyä on kuuden kohdan väittämät Likert-asteikolla, joista pystyy tulkitsemaan virtuaalisen taiteilijatapaamisen merkitystä osana verkkokonserttia. Kyselyssä on yhteensä 12 kysymystä, joista yksi kysymys sisältää kuusi väittämää. Lisäksi kysely sisältää avoimia kysymyksiä sekä kyllä/ei - kysymyksiä. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 3 minuuttia. Kysely on anonyymi, eikä siinä kysytä osallistujan henkilötietoja. Toisen kerran toteutettavaan kyselyyn lisäsin kaksi kysymystä asuinpaikkakuntaan ja osallistumispaikkakuntaan liittyen saadakseni tietoa siitä, ovatko taiteilijatapaamiseen osallistuneet Tuusulan kuntalaisia, jolloin kysymyksiä oli yhteensä 14. Kolmannesta kyselystä poistin kysymyksen koskien tilaisuuden taiteilijalle

esitetyn kysymyksen esittämistavasta, koska se oli livetilaisuus sekä edelliseen kyselylomakkeeseen lisätyt kysymykset, koska tiesin paikallaolijoiden olevan paikkakuntalaisia, jolloin kysymyksiä oli yhteensä 11. Kysely oli julkisen verkkolinkin takana, jonka avasin samana päivänä, kun taiteilijatapaaminen oli. Kyselyyn vastanneiden määrä oli yhteensä 22, jota avaan tarkemmin tapauskohtaisesti tutkimuksen Tulokset-osiossa.

Kyselyn alussa selvitettiin verkkokonsertin ja taiteilijatapaamisen yhteyttä toisiinsa, ja ensimmäisellä kysymyksellä kartoitettiin, oliko taiteilijatapaamiseen osallistunut henkilö katsonut verkkokonsertin ennen taiteilijatapaamista, sillä oli myös mahdollista, että osallistuja olisi osallistunut pelkästään taiteilijatapaamiseen, ja/tai katsonut konsertin jälkikäteen. Kysymys jatkui lisäkysymyksenä, aikooko osallistuja katsoa konsertin jälkikäteen, jos ei ole katsonut vielä konserttia. Kysymykseen tuli vastata tekstimuodossa.

Seuraavaksi osallistujalta kysyttiin, esittikö hän kysymyksen tilaisuudessa taiteilijalle, ja jos esitti, niin millä keinoin; chatin kautta kirjoittamalla, suullisesti mikrofonin kautta vai mikrofonin ja videon kautta. Tällä kysymyksellä kartoitettiin osallistujien vuorovaikutuksen määrää tilaisuudessa sekä sitä, mikä osallistumisen keino on suosituin käytettäväksi.

Kyselyn seuraavassa kohdassa oli kuusi väittämää, joihin vastattiin Likert-asteikolla täysin samaa mieltä, samaa mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, eri mieltä tai täysin eri mieltä. Käytin Likert-skaalaa saamaan tuloksiin erilaisia näkökulmia, syventämään vastauksia kyllä/ei -kysymysten sijaan sekä lyhentämään kyselyn sivumääräistä pituutta tietokoneella. Väittämillä syvennyttiin selvittämään verkkokonsertin ja taiteilijatapaamisen yhteyttä toisiinsa sekä taiteilijatapaamiseen osallistumisen syytä, odotuksia ja merkitystä.

Kaksi ensimmäistä väittämää kartoittivat syvemmin verkkokonsertin ja taiteilijatapaamisen yhteyttä, ja väittämillä haluttiin selvittää kyllä/ei -kysymysten sijaan, onko taiteilijatapaamisella konsertin yhteydessä merkitystä konsertin katsomiselle; olisiko osallistuja katsonut konsertin ilman taiteilijatapaamista vai katsoiko hän konsertin vain siksi, että pääsee myös tapaamaan esiintyvän taiteilijan.

Seuraava väittämä oli, osallistuiko osallistuja tilaisuuteen siksi, että hän pääsi esittämään kysymyksen tai kommentin taiteilijalle, jolla selvitettiin sitä, oliko osallistujan osallistumisen syynä päästä vuorovaikutukseen taiteilijan kanssa. Kysymyksellä selvitettiin, pitääkö osallistuja tärkeänä päästä vuorovaikutukseen taiteilijan kanssa virtuaalitapahtumassa, ja

kysymys myös selvittää osaltaan taiteilijan ja yleisön vuorovaikutuksellisen kohtaamisen merkitystä.

Seuraavassa väitteessä kysyttiin osallistujan odotusten täyttymisestä taiteilijatapaamisesta, jolla kartoitettiin, oliko tilaisuus mielenkiintoinen, toivottava tai vastaavasti epäonnistunut ja päinvastaista, kuin mitä osallistuja oli odottanut.

Kaksi viimeistä väitettä koskivat taiteilijatapaamisen järjestämistä; toivoiko osallistuja, että jatkossakin järjestetään vastaavia tilaisuuksia konsertin yhteydessä sekä kartoitettiin, että tulisiko verkkokonsertin jälkeen aina päästä tapaamaan taiteilija.

Kyselyn ensimmäisen sivun lopussa oli vapaaehtoinen avoin kysymys, jossa sai kuvailla omin sanoin, miksi osallistui taiteilijatapaamiseen. Kyselyn toisella sivulla selvitin kysymysten avulla, oliko osallistuja osallistunut aiemmin verkkokonserttiin ja taiteilijatapaamiseen, ja millä laitteella oli osallistunut tilaisuuteen. Kartoitin lisäksi, oliko osallistujalla teknisiä ongelmia osallistumisen suhteen. Kyselyn lopussa selvitin samalla yleisesti, mistä osallistuja oli saanut tiedon tilaisuudesta ja oliko osallistuja paikkakuntalainen. Avoimeen kysymykseen sai jättää vapaaehtoisesti kommentteja tilaisuuden järjestäjälle ja yhteystietonsa kahdenkeskiseen haastatteluun taiteilijatapaamiseen liittyen.

3.2.2 Havainnoinnin toteutus

Tutkimuksen toisena yleisenä aineistonkeruumenetelmänä, kyselyn ja haastattelun rinnalla, käytetään havainnointia tukemaan ja täydentämään kyselyn tuloksia. Havainnointi sopii hyvin laadullisen tutkimuksen menetelmäksi ja tutkimuksiin, jossa kohteena on yksilön toiminta ja vuorovaikutus toisten kanssa (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006c). Havainnoinnin ”avulla saadaan välitöntä ja suoraa informaatiota yksilön, ryhmien sekä organisaatioiden toiminnasta ja käyttäytymisestä”. Havainnointi menetelmänä antaa mahdollisuuden päästä ”tapahtumien luonnollisiin ympäristöihin” sekä sopii nopeasti muuttuvien tai vaikeasti ennakoitavissa olevien tilanteiden tutkimiseen (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006c).

Toteutin tutkimuksessa osallistuvaa havainnointia, jossa aktiivisena havainnoijana havainnointitekniikkani oli ei-systemaattista; strukturoimatonta, väljää ja joustavaa. Tutkimuksessa havainnoin tilaisuuksien aikana osallistujien olemusta ja käyttäytymistä, vuorovaikutuksen välineitä sekä osallistumista ja aktiivisuutta. Tutkimuksen

havainnointitilanteet toteutettiin virtuaalillassa sekä livetilanteessa kolmelle eri kohderyhmälle, jonka vuoksi pystyin vertailemaan tuloksissa eri tilan ja ikäryhmän vaikutuksen eroja.

Osana havainnointia käytän myös strukturoimatonta keskustelunomaista haastattelua, jossa keskustellaan avoimesti vastaajien kanssa avoimien kysymysten kautta määritellystä ilmiöstä (Tuomi & Sarajärvi, 2009, s.75). Toteutin kolmannen tilaisuuden jälkeen avoimen keskustelun yksittäisten osallistujien kanssa esittäen kysymyksiä tilaisuuteen liittyen sekä tiedustellen osallistujien osaamisesta virtuaalisten konserttien ja vastaavien katsomisen suhteen. Keskustelunomaisella haastattelulla pyrittiin täydentämään muun havainnoinnin tuloksia sekä selventämään asioita, jotka mahdollisesti eivät tulleet muuten esille.

4 EMPIIRISEN TUTKIMUKSEN TULOKSET

4.1 Virtuaalitapahtuman toteutus prosessina

Virtuaalinen taiteilijatapaaminen järjestettiin ensimmäistä kertaa kunnassa osana verkkokonsertteja, ja sen tavoitteena oli tuoda vuorovaikutusta mukaan verkkoesitykseen. Koska tilaisuus oli kunnan kulttuuripalveluissa ensimmäinen kerta ja kokeilu, tuli elää tilanteen mukaan ja tarkkailla, mihin suuntaan tilaisuus etenee. Verkkokonsertteja ei livestriimattu mahdollisten verkonkatkeamisongelmien välttämiseksi, ja konserttitalenteet julkaistiin ensiesityksenä Tuusulan kulttuuripalveluiden YouTube-kanavalla.

Verkkokonsertit kuvattiin vuoden 2021 maaliskuis-, huhtikuun- ja toukokuun aikana Tuusulan museoissa. Esityksille jäi julkaisun jälkeen katsottavaksi YouTubeen sovituksi ajaksi. Maaliskuis- ja huhtikuun verkkokonsertit esitettiin keskiviikkoiltoina kuudelta illalla, jonka jälkeen toteutettiin taiteilijatapaaminen. Konsertin kesto oli keskimäärin aina puoli tuntia ja taiteilijatapaaminen kesti 15–30 minuuttia. Tilaisuuteen liittyvä henkilökunta, esiintyjä sekä osallistujat osallistuivat taiteilijatapaamisiin kotoaan tai muualta etätösuosituksen ja kokoontumisrajoitusten mukaisesti.

Taiteilijatapaaminen toteutettiin välittömästi verkkokonsertin ensiesityksen jälkeen. Osallistumislinkki löytyi myös tapahtuman verkkosivuilta, Facebook-eventistä, tapahtumakalenterista ja tapahtuman tiedotteesta. Tapaamiseen pääsi mukaan Microsoft Teamsin kautta, jonka käytön ohjeistus löytyi tapahtuman nettisivuilta sekä Facebook-tapahtumasta. Jos taiteilijatapaamiseen halusi osallistua mobiililaitteella, tuli Teams-sovellus olla ladattuna laitteeseen. Alusta ei vaadi siihen erikseen kirjautumista. Tilaisuuteen pystyi liittymään tietokoneella ilman sovelluksen lataamista. Tilaisuus järjestettiin Teams-alustalla, koska työnantajalla oli siihen käyttöoikeudet, verraten muihin yleisiin videotapaamisalustoihin, kuten Google Meet tai Zoom.

Taiteilijatapaamiseen pääsi liittymään hyvissä ajoin ennen sen alkua, ja Teamsissä vaihtui odottamisen ajan automaattisesti slide-show, jossa oli tilaisuuden ohjeistus (Liite 2). Tilaisuuden alussa kävin läpi tilaisuuden ja osallistumisen ohjeet. Osallistujien mikit mykistettiin, mutta kamerat suositeltiin pitävän auki ja kerrottiin, että esiintyjät pitävät kameran auki. Kameran käyttö oli vapaaehtoista. Jos tilaisuus alkoi pätkimään, ohjeistettiin

osallistujat laittamaan kamera kiinni, jotta lähetys sujuu paremmin. Tilaisuudesta pystyi poistumaan ja liittymään jälleen uudelleen yhteysongelmia kohdatessa. Vuorovaikutuksellisia osallistumisen ohjeita oli neljä kohtaa; puheenvuoron sai painamalla kädennosto-painiketta, osallistujan tuli avata mikrofoni kysymyksen esittämisen ajaksi, tilaisuuden chatissä sai kysyä ja kommentoida, ja lisäksi muistutettiin kunnioittamaan jokaisen puheenvuoroa. Lopuksi kerroin tilaisuuden kyselylomakkeesta, joka jaettiin chatiin tilaisuuden päätteeksi.

Ennen tilaisuutta listasin eri skenaarioita ja asioita tilaisuudesta, kuten miten varaudun siihen, jos joku esiintyy videolla sopimattomasti, varsinkin kun kyseessä on lasten tapahtuma. Järjestäjä pystyy poistamaan osallistujan tilaisuudesta, jolloin osallistujan videolähetys katkeaa. Varauduin myös suureen osallistujamäärään, ja kuinka kaikkien kysymyksiä ei ehtisi ottaa huomioon, varauduin myös siihen, että tilaisuuteen ei tule yhtään osallistujaa ja valmistelin etukäteen kysymyksiä, jos osallistujilta ei tulisi niitä.

Toukokuun verkkokonsertin taiteilijatapaaminen oli alun perin tarkoitus toteuttaa palvelukeskuksessa hybriditapahtumana niin, että palvelukeskuksen henkilökunta toteuttaisi yleisötilaisuuden tilassaan. Palvelukeskukseen ei otettu pandemian vuoksi ulkopuolisia henkilöitä, joten en pystynyt menemään itse paikan päälle teknikoksi. Tuottajana koin, että palvelukeskuksella ei ole tarpeeksi henkilökuntaresursseja ja tilaisuuteen tarvittavaa, välttämätöntä teknistä osaamista tilaisuuden järjestämiseen, kuten valkokankaan, videotykin ja äänentoiston sekä verkkokonsertin toimivuuden testaaminen ennakkoon sekä taiteilijatapaamisen Teamsin käytön hallinta; videon ja mikin käyttäminen. Myös kokoontuminen oli rajoitettua, joten osallistujamäärä paikan päällä olisi jäänyt mahdollisesti suppeaksi verraten normaaliaikaan. Kysyin ennakkoon sähköpostitse palvelukeskuksen resursseista tilaisuutta kohtaan, ja sain yhdeltä vastauksen, että ei kannata järjestää. Kysyin myös sähköpostitse eläkeläisyhdistykseltä kannattaako tämänkaltaisia tilaisuuksia järjestää, ja sain vastaukseksi, että ikäihmiset osaavat käyttää laitteita ja on hyvä idea, että yleisö pääsee juttelemaan esiintyjän kanssa. Jos kohderyhmänä olisi ollut kotona asuvat ikäihmiset ja esimerkiksi eläkeläiset, haasteeksi toteutuksessa olisi tullut myös viestintä, ja miten kohderyhmä saavutetaan.

Ikäihmisille kohdistetun tuotannon järjestely vaati myös ylimääräistä suunnittelu-aikaa, kuten paikan päällä tilojen kartoituksen ja teknistenlaitteiden ennalta testaamisen sekä lisäksi viestinnän ja markkinoinnin palvelukeskuksen sisällä, joten aikataulu keväällä ei enää taipunut muiden projektien rinnalla taiteilijatapaamisen toteuttamiseen. Toteutuksen pois

jättämiseen vaikuttivat myös tekijät, kuten edellisen taiteilijatapaamisen vähäinen osallistujamäärä, kevätaurinko ja sen tuomat muut pihatyöt ja mökkeily, tilaisuuden kohderyhmän mahdollisen teknisen osaamisen puute sekä se, että konsertti järjestettiin arkipäivänä kahden aikaan, joka poissulkisi mahdollisesti myös kohderyhmän ulkopuolisten, kuten työikäisten osallistumisen.

Taiteilijatapaaminen saatiin toteutettua joulukuussa hybriditapahtumana seniorikodissa, jossa toimin tilaisuuden teknikkona ja fasilitaattorina. Konsertti katsottiin valkokankaalta ja taiteilijatapaaminen toteutettiin kannettavan tietokoneen kameran kautta heijastaen minut sekä osan yleisöstä sekä esiintyjät valkokankaalle. Kysely toteutettiin tilaisuuden jälkeen paperisena vapaaehtoisille osallistujille.

Avaan seuraavissa luvuissa tutkimuksen tuloksia eri kohderyhmän tapaus kerrallaan prosessin havainnointimuistiinpanojen kautta sekä koostamalla kyselyn tulokset. Lopuksi teen yhteenvedon kaikista kolmesta vertaillen kohderyhmän vuorovaikutuksellista osallistumista ja vuorovaikutuksen välineitä, tapahtumapaikan vaikutusta ja kyselyn tuloksia.

4.2 Tilaisuus 1: Kohderyhmänä lapset ja lapsiperheet

Verkkokonsertti esitettiin maaliskuussa 2021 osana lasten kulttuuriviikko, Skidiviikon ohjelmaa. Konsertissa esiintyi koiraksi pukeutunut hahmo, Vahtikoira Veikko sekä Tuija Rantalainen, jotka esittivät kappaleitaan osallistavien laululeikkien ja monipuolisen rekvisiitan värittämänä soittiminaan piano ja saha. Konsertti kuvattiin Tuusulan museossa, Taiteilijakoti Erkkolassa, ja sen kohderyhmänä oli lapset ja lapsiperheet. Verkkokonsertin ensiesityksessä oli yhtäaikaaisesti paikalla korkeimmillaan 56 konserttia klikannutta katselijaa ja sen on loputtua, katselukertoja oli 108. YouTube'n chatti ei ollut päällä verkkokonsertin aikana, koska video oli asetettu lapsille soveltuvan sisällön -asetuksilla, jolloin chatti on automaattisesti pois päältä. Konserttitalenne jäi sovituksi ajaksi YouTube-kanavalle myöhemmin katseltavaksi.

Kuva 1. Verkkokonsertti lasten tilaisuus.

4.2.1 Taiteilijatapaamisen havainnointi

Taiteilijatapaaminen alkoi välittömästi verkkokonsertin jälkeen, ja osallistujia oli yhteensä 20 henkilöä. Osallistujina oli kuusi eri perhekuntaa, joista lapsia oli arviolta kahdeksan, esiintyvät taiteilijat sekä henkilökunta. Taiteilijatapaaminen kesti noin puoli tuntia ja lapsilla olisi riittänyt keskusteltavaa ja kysyttävää pidemmäksikin aikaa. Monella lapsella oli mukana tilaisuudessa oma pehmolelu oletetusti siitä syystä, että esiintyjä oli koiraksi pukeutunut henkilö. Keskustelu painottui pehmolelujen esittelyyn, ja kysymys vahtikoira Veikon sahan soittamisesta esitettiin myös. Esiintyjällä oli tilaisuudessa mukana saha, jota hän esitteli.

Tilaisuus onnistui hyvin vuoropuheluna ja lapset osasivat odottaa omaa vuoroaan ja ymmärsivät ohjeistuksen. Käden nosto -toiminto ja puheenvuorojen jakaminen onnistui, ja esiintyjät saivat myös itse poimittua kysymyksiä chatistä, johon tuli myös sydämiä ja hymiöitä.

Facebookista poimitun kommentin mukaan taiteilijatapaamista kuvailtiin lämminhenkiseksi tilaisuudeksi. Alla taiteilijatapaamisen chatista poimittuja kysymyksiä ja kommentteja lapsilta, joissa lapset muun muassa esittelevät omia pehmolelujaan.

tunnetko koira jessen?

tykkääkö nakeista?

Hyvä konsertti!

Kuinka kauan Veikko on pitänyt konsertteja?

Onko Veikolla koronasta kertovaa laulua?

jessekin on karannut mieli kuvitus matkalle joskus

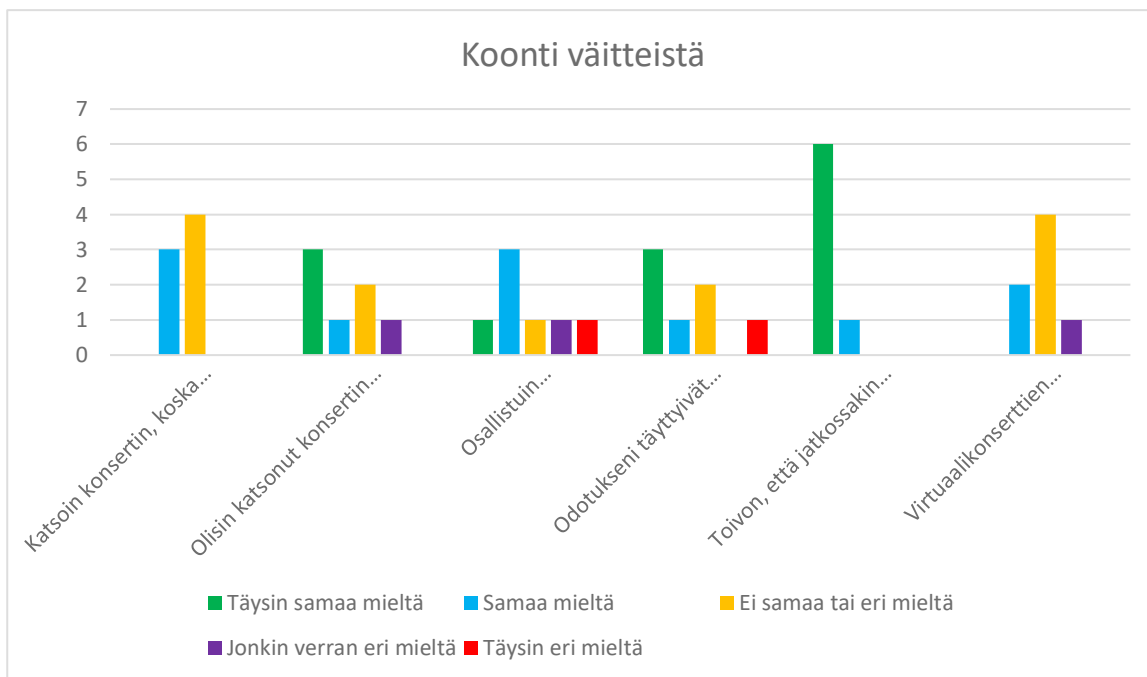
Kuka on Jekku?

Vaikutti siltä, että Teamsin käyttö oli tuttua osallistujille. Lähes kaikilla osallistujista oli kamerat päällä koko tilaisuuden ajan, joka toi tilaisuuteen aitoa iloa ja energiaa. Ruudulla näkyi osallistujina pääasiassa lapsia, ja vanhempi oli vieressä mukana ja tukena osallistumiselle. Teknisinä ongelmina yksi osallistuja ei saanut tilaisuuden ääniä kuuluviin ja yhden osallistujan kuva jähmettyi kysymyksen aikana, ja yhteys katkesi.

Olin valmistautunut ennakkoon kysymyksillä, jos kukaan ei esitä mitään kommentteja, mutta niille ei ollut tarvetta, ja jaoin tilaisuuden ajan vain puheenvuoroja osallistujille. Tilaisuus oli silmin nähden iloinen ja hyväntuulinen. Lapset olivat tilaisuudessa mukana välittömästi ja koin, että heitä ei haitannut kameran päällä olo. Puheenvuoroja jakaessani, en täysin pystynyt seuraamaan ja tekemään muistiinpanoja siitä, mitä kaikkea tilaisuudessa puhuttiin, joten livekysymyksistä en saanut tehtyä tarkempia muistiinpanoja. Virtuaalinen taiteilijatapaaminen sopi mielestäni hyvin lasten tapahtumaan, koska lapset olivat niin helposti mukana tilaisuudessa.

4.2.2 Kyselyn vastausten analysointi

Kyselyyn tuli seitsemän vastausta, ja voidaan olettaa, että lapsiosallistujan kohdalla kysely on täyttänyt huoltaja yksin tai yhdessä perheensä kanssa. Yleisesti verkkokonserteista ja virtuaalisesta taiteilijatapahtumasta kysyttäessä, kaikki vastaajat olivat osallistuneet aiemmin verkkokonserttiin, ja kukaan ei ollut osallistunut aiemmin virtuaaliseen taiteilijatapaamiseen. Suurin osa osallistui taiteilijatapaamiseen tietokoneella, kaksi osallistui tabletilla ja yksi puhelimella. Suurimmalla osalla ei ollut osallistumisessa teknisiä ongelmia. Kaksi osallistujaa ei saanut tilaisuuden ääniä kuulumaan, joista toinen ei saanut lisäksi esiintyjien videonäkymää ruudulleen, eli mahdollisesti osallistuja on kuitenkin nähnyt muut osallistujat, joilla on ollut kamera päällä ja/tai pystynyt osallistumaan keskusteluun chatin kautta. Vastaajat olivat saaneet tiedon tapahtumasta Facebookin ja tapahtuman järjestäjän kautta.

Kuvio 2. Lasten tilaisuuden vastausten koonti.

Kaikki vastaajat olivat katsoneet verkkokonsertin ennen virtuaalista taiteilijatapaamista. Väitteeseen, ”Katsoin konsertin, koska siihen liittyen järjestettiin taiteilijatapaaminen”, yli puolet vastaajista on vastannut Ei samaa eikä eri mieltä, kun taas loput vastaajista on väitteen kanssa samaa mieltä. Yli puolet vastaajista olisi katsonut konsertin ilman taiteilijatapaamisen järjestämistä, kun yksi vastaajista oli jonkin verran eri mieltä väitteeseen. Vastauksista voidaan todeta, että taiteilijatapaamisen järjestämisellä verkkokonsertin yhteydessä ei ole ollut vastaajille merkittävää vaikutusta verkkokonsertin katsomisen syyksi.

Suurin osa vastaajista osallistui taiteilijatapaamiseen, jotta pääsisi esittämään esiintyjälle kysymyksen tai kommentin, kun taas kaksi vastaajista ei osallistunut sen takia tilaisuuteen. Neljä vastaajista esitti kysymyksen tilaisuudessa chatin ja/tai videokameran ja mikrofonin kautta. Kukaan vastaajista ei esittänyt kysymystä pelkän mikrofonin välityksellä, joka mahdollisesti viestii siitä, että tilaisuus koettiin turvallisena pitää kamera päällä tai vastaavasti haluttiin osallistua keskusteluun ”anonyymisti” pelkästään chatin kautta.

Kysyttäessä avoimena, vapaaehtoisena kysymyksenä taiteilijatapaamiseen osallistumisen syitä, yksi vastaaja halusi nähdä Vahtikoira Veikkoa ja Tuijaa lisää ja kysyä kysymyksiä ja toinen halusi tietää koiran elämästä enemmän. Kaksi vastaajista kertoi osallistuvansa omasta mielenkiinnosta, koska konsepti vaikutti mielenkiintoiselta, ja halusi nähdä miten se toimii käytännössä, kun taas toinen vastaaja halusi kuulla, mitä taiteilija tuo esille esiintymisensä takaa, ja mistä esiintyjä oli saanut idean esitykseensä.

Yli puolet vastaajista vastasi odotuksiensa täyttyvän taiteilijatapaamista kohtaan, kun kaksi vastaajista ei ollut samaa tai eri mieltä vastauksissaan. Yhden vastaajan odotukset tilaisuudesta eivät täytyneet. Kyselylomakkeesta kävi ilmi, että hänellä oli teknisiä ongelmia tilaisuuden aikana, mikä saattoi vaikuttaa vastaukseen, koska vastauksista ei muuten käynyt ilmi puutteita tilaisuutta kohtaan.

Kaikki vastaajat toivoivat, että taiteilijatapaamisia järjestettäisiin jatkossakin verkkokonserttien yhteydessä, mutta kysyttäessä, tulisiko taiteilija päästä aina tapaamaan verkkokonsertin yhteydessä, suurin osa vastaajista vastasi kysymykseen Ei samaa eikä eri mieltä. Kaksi vastaajista oli samaa mieltä ja yksi eri mieltä.

Lopuksi kysyttiin avoimena, vapaaehtoisena kysymyksenä, miten onnistuimme järjestäjinä. Kokonaisuutta pidettiin hienona ja taiteilijatapaaminen oli hyvin järjestetty ja vastasi odotuksia, kivasti toteutettu, kiva ja rauhallinen, hyvin ohjattu ja ohjeistettu, ja tilaisuuden osallistumisohjeet olivat selkeät myös Facebookissa. Tilaisuudessa pidettiin hyvänä asiana, että esiintyjillä oli ”tekninen tukihenkilö”, jotta esiintyjät pystyivät keskittymään rauhassa keskusteluun ja kysymyksiin, ja oli mukavaa, kun tilaisuuden lopussa oli vielä yhteinen lauluohjelma. Verkkokonserttia oli helppo katsoa ruudun takaa ja jatkaa sen jälkeen taiteilijatapaamiseen. Vastaavia tilaisuuksia toivottiin lisää eri taiteen alueilta ja ehdotettiin kyseistä kuvauspaikkaa myös virtuaalikuva taiteen näyttelypaikaksi. Vastaaja kertoi, että olisi mielenkiintoista katsoa näyttelyä kameran välityksellä, kun tällä hetkellä (koronapandemia) ei

pääse museoihin, ja lopuksi olisi taiteilijatapaaminen, joka toisi lisätietoa töistä. Vastaaja ehdotti myös, että koulut voisivat hyödyntää tällaisia virtuaalikierroksia ja -tapaamisia taiteilijoiden kanssa, oppilaat voisivat keksiä kysymyksiä etukäteen taiteilijalle ja he voisivat näyttelyn ja tapaamisen pohjalta työstää koululla omia teoksia.

4.3 Tilaisuus 2: Kohderyhmänä aikuiset

Verkkokonsertti esitettiin huhtikuussa 2021. Konsertti kuvattiin Tuusulan museossa, Halosenniemessä, ja sen kohderyhmänä oli aikuiset ja laajemmin kaikki kuntalaiset. Konsertissa esiintyi kansanmuusikko, kantele- ja lyömäsoitintaiteilija Maija Kauhanen, joka esitti kappaleitaan monipuolisen lyömäsoitinvalikoiman värittäjänä. Konsertilla ja taiteilijatapaamisella oli myös potentiaali tavoittaa ulkomainen yleisö, sillä artisti esiintyy ja tunnetaan myös ulkomailla. Konserttitalenne jäi sovituksi ajaksi YouTube-kanavalle myöhemmin katseltavaksi.

Kuva 2. Verkkokonsertti aikuisten tilaisuus.

4.3.1 Havainnot tilaisuudesta

Verkkokonsertin ensiesityksessä oli yhtäaikaaisesti paikalla korkeimmillaan 46 konserttia klikannutta katselijaa ja sen loputtua katselukertoja oli 91. Verkkokonsertissa käytettiin vuorovaikutuksen välineenä YouTuben live-chattiä, johon pystyi konsertin aikana kommentoimaan esitystä. Esiintyjä oli myös itse chatissä kommentoimassa yleisölle. Chatissä keuhuttiin esiintyjän soitinkulhoja ja kiitettiin raikkaasta ja ihanasta esityksestä. Konsertin lopussa live-chattiin laitettiin linkki, josta pääsi siirtymään taiteilijataapaamiseen. Facebookista poimituissa kommentteissa keuhuttiin konserttipaikkaa sekä käytiin keskustelua Pekka Halosen äidistä, Vilhelmiina Halosesta, joka oli myös kanteleensoittaja.

Taiteilijataapaaminen alkoi välittömästi verkkokonsertin jälkeen, ja paikalla oli yhteensä 8 henkilöä. Taiteilijataapaaminen keuh noin puoli tuntia ja eteni perinteisenä artistihaastatteluna, jota varten olin valmistellut kysymykset ennakkoon. Keskustelun aiheina oli muun muassa esiintyjän kanteleen soiton aloittaminen ja sen itse rakentaminen, mistä taiteilijan kansanmusiikkitaustat ovat lähtöisin ja keuh hänen esikuvansa on. Kävimme myös läpi, mitä kaikkia soittimia esiintyjällä on käytössä, millainen tarina niillä on sekä ulkomaan keikkailusta. Esiintyjällä oli tilaisuudessa mukana kantele, jota hän esitteli tarkemmin.

Minulla ja esiintyjällä oli kamerat päällä tilaisuuden ajan, kun taas yleisö ei käyttänyt kameraa, ja he osallistuivat tilaisuuteen kuuntelemalla ja seuraamalla ja/tai chatin kautta. Kaksi osallistujista laittoi kameran päälle kysymyksen esittämisen ajaksi. Mielestäni oli odotettavaa ja normaalia, että aikuisille suunnatussa tilaisuudessa osallistujat eivät pitäneet kameroita päällä tilaisuuden ajan.

Alla taiteilijataapaamisen chatistä poimittuja kysymyksiä ja kommentteja, josta ensimmäisestä voidaan todeta, että osallistuja lähti tilaisuudesta jo ennen kyselylomakkeen täyttämistä ja viimeisestä voidaan todeta, että kommentin kirjoittaja on esiintyjän tuttu.

Kiitos Maija, ja terveiset Hankasalme! Muutama vuosi sitten soitit täällä meidän Kihvelikahvilassa, mahtava tyylisi puree edelleen. Kiitos, tämä piristi! Mä poistun nyt.

Kiitos ihanasta konsertista! Mistä keuhit käyttää foliota?

Huikee konsertti, kiitos Maija! Oot upee!!

Minä tanssin Pinnalla tahtiin, mistä Pinnalla kertoo?

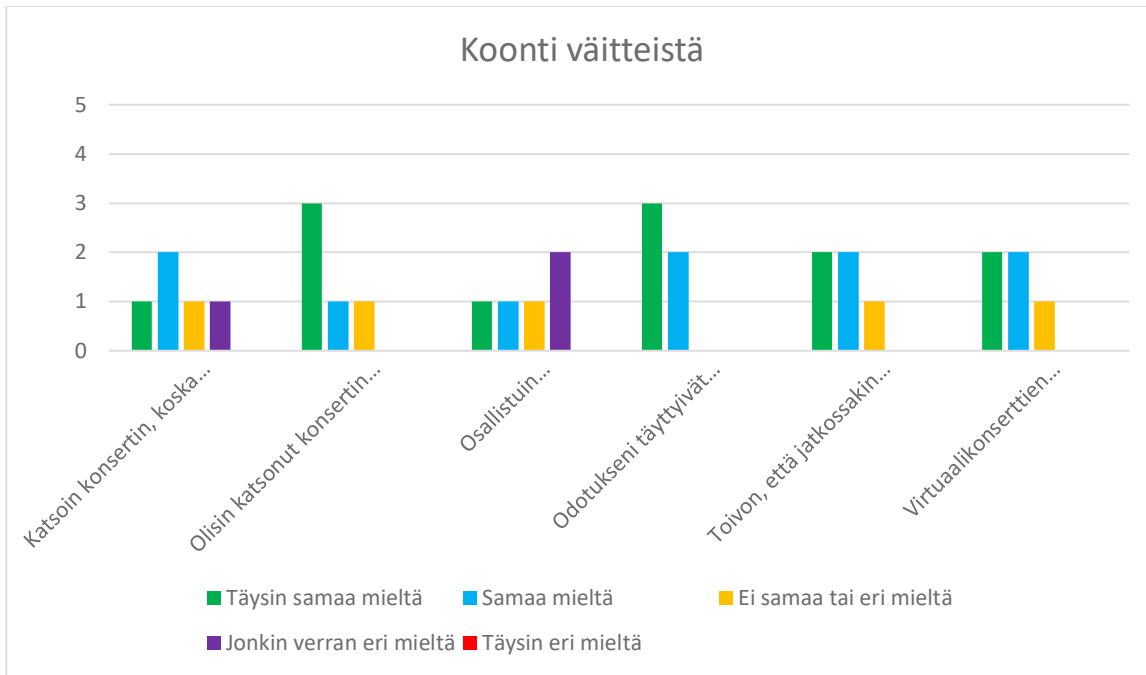
Kiitos kaikilta terveisiä!

4.3.2 Kyselyn tulokset

Kyselyyn vastasi viisi osallistujaa, joista kaikki olivat katsoneet konsertin ennen taiteilijatapaamista. Yleisesti verkkokonserteista ja virtuaalisesta taitelijatapaamisesta kysyttäessä, vastaajista kaksi oli osallistunut aiemmin verkkokonserttiin ja yksi oli osallistunut aiemmin virtuaaliseen taiteilijatapaamiseen. Tilaisuuteen osallistuttiin pääasiassa tietokoneella ja lisäksi osallistuttiin puhelimella. Yksi vastaajista osallistui television ja YouTuben kautta tarkoittaen tällä mahdollisesti sitä, että katsoi konsertin television YouTuben kautta. Kellään osallistujista ei ollut teknisiä ongelmia osallistumisessa.

Kyselylomakkeeseen lisättiin uutena kysymyksenä, oliko vastaaja tuusulalainen. Mielenkiintoista vastauksissa oli se, että kukaan vastaajista ei ollut tuusulalainen, joten tilaisuudella ei tavoitettu itse kohderyhmää eli kuntalaisia. Neljä vastaajista kertoi kuitenkin olevansa kotoisin Keski-Uusimaalta vastatessaan vapaaehtoiseen kysymykseen kotipaikkakunnastaan. Vastaajat olivat saaneet tiedon tilaisuudesta Facebookista, ystävältä ja esiintyjältä.

Vastauksista herää kysymys, miksi verkkokonsertin katsojat (91 hlö) eivät ole osallistuneet konsertin jälkeen taiteilijatapaamiseen, kun osallistujista voisi kuitenkin ajatella olevan edes osan kuntalaisia. Voisiko syynä olla esimerkiksi se, että osallistuja ei tiedä, mitä tilaisuus tarkoittaa, eikä uskalla osallistua siihen tai ajattelee, ettei tilaisuuteen pysty tulemaan anonyminä tai luulee, että osallistumisen edellytyksenä tulisi olla vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Syitä voi pohtia, mutta niin myös ratkaisuja, ja tähän kehitysideana yleisölle tulisikin avata taiteilijatapaamisen tarkoitusta ja ohjelmaa enemmän jo ennakoon ja tehdä tilaisuus sitä kautta houkuttelevammaksi osallistujalle ja madaltaa entisestään osallistumisen kynnystä. Myös tilaisuuden ajankohtaa ei voi olla ottamatta huomioon, sillä esitysaika oli huhtikuun lopussa, ja aurinkoinen keli kilpaili varmasti tilaisuuden kanssa.

Kuvio 3. Koonti väitteiden vastauksista aikuisten tilaisuudessa.

Kolme vastaajista katsoi konsertin, koska siihen liittyen järjestettiin taiteilijatapaaminen, ja neljä vastaajista olisi katsonut konsertin ilman taiteilijatapaamisen järjestämistäkin. Vastauksista voidaan päätellä samaa kuin lasten tilaisuuden vastauksista, että taiteilijatapaamisen järjestämisellä ei ole merkitystä konsertin katsomiselle, mutta osa osallistujista kuitenkin katsoi konsertin, koska taiteilijatapaaminen järjestettiin.

Väitteen, ”Osallistuin taiteilijatapaamiseen, jotta pääsin esittämään kysymyksen tai kommentin taiteilijalle”, vastauksissa oli hajontaa, sillä kaksi osallistui siksi ja kaksi ei osallistunut siksi tilaisuuteen, eli voidaan todeta, että osalle vastaajista on tärkeää, että pääsee vuorovaikutukseen esiintyjän kanssa ja osa haluaa vain seurata tilaisuutta kuunnellen ja katsoen. Kolme vastaajista esitti kysymyksen tilaisuudessa, joista kaksi chatin kautta ja yksi kameran kautta. Avoimeen kysymykseen osallistumisen syistä oli vastattu ”vuorovaikutus, ja kuinka ihana oli päästä näkemään taiteilija liveinä ja kysymään konsertista”.

Kaikkien vastaajien odotukset tilaisuudesta täyttyivät. Suurin osa vastaajista toivoi, että jatkossakin järjestetään vastaavia tilaisuuksia, ja suurimman osan mukaan verkkokonsertin jälkeen tulisi aina päästä tapaamaan taiteilija. Vastaus kertoo mahdollisesti siitä, että kohderyhmä odottaa ja toivoo verkkokonserttien tarjoavan konsertin lisäksi muutakin sisältöä, verraten lasten tapahtuman vastauksiin. Lopun avoimeen kysymykseen järjestäjien

onnistumisesta tuli kommentteja, kuten ”hyvin järjestetty”, ”erittäin onnistunut”, ”taiteilijatapaamisessa oli lämmin tunnelma” ja ”tilaisuus kosketti sielua”.

4.4 Tilaisuus 3: Kohderyhmänä ikäihmiset

Verkkokonsertti esitettiin toukokuussa 2021, mutta tilaisuuden yhteydestä jätettiin toteuttamatta taiteilijatapaaminen, jonka poisjättämisen syitä esittelin aiemmin luvussa 4.1 Prosessin kuvaus. Konsertti kuvattiin Tuusulassa, Tuusulassa, Tuusulassa, ja sen kohderyhmänä oli ikäihmiset. Konsertissa esiintyi haitaristi Henna-Maija Vannemaa sekä laulaja Susanna Lukkarinen. Konsertin teemana oli kesäiset päivätanssit, ja ohjelmistoon oli valittu ikäihmisille tuttuja sävellyksiä, kuten Toivo Kärjen ja Olavi Virran kappaleita. Konserttitalenne jäi sovituksi ajaksi YouTube-kanavalle myöhemmin katseltavaksi.

Kuva 3. Verkkokonsertti ikäihmisten tilaisuus.

Tilaisuus toteutettiin uudelleen joulukuussa seniorikodissa Tuusulassa tiistai-aiamupäivänä valkokankaalle heijastettuna liveyleisölle. Konsertin katsomisen jälkeen toteutettiin virtuaalinen taiteilijatapaaminen ottamalla yhteys esiintyjiin Teamsin kautta. Tapahtumapaikka oli seniorikoti, joka on konkreettisesti kerrostalo ikäihmisille. Talossa on isompi ruokailu- ja kahvilatila, joka on avoin kokoontumispaikka lähialueen asukkaille.

Tilaisuutta ennen tilassa järjestettiin kävijöille tuttuun tapaan tuolijumppa, joten lähiympäristön asukkaat olivat jo valmiiksi paikalla. Verkkokonsertti katsottiin videotykin välityksellä valkokankaalta ulkoisine kaiuttimineen. Taiteilijatapaaminen heijastettiin valkokankaalle, jotta esiintyjät näkyivät yleisölle. Koska koronapandemiatilanne oli taas pahentunut, mutta kokoontuminen oli kuitenkin sallittua, osallistujilta kysyttiin tilaisuuteen tullessa koronapassit.

4.4.1 Tilaisuuden havainnointi ja keskustelu

Verkkokonsertti kesti 35 minuuttia ja yleisöä oli paikalla 22 henkilöä. Yleisö jaksoi kuunnella konsertin hyvin, istuen omissa pöydissään, samalla kahvia juoden ja keskustellen. Keskustelua syntyi Unto Monosesta ja Toivo Kärjestä, ja osallistujatkin olivat laulaneet Kultainen nuoruus -kappaletta seniorikodissa. Eräs nainen ehdotti tutulle miehelle ”Lähtiskö valssi?”. Itsekin haitaria soittava mieshenkilö kehui soittajaa sanoen ”Hieno esitys, näkee että tyttö osaa soittaa”, johon toinen vastasi ”Kyllä se käy kätevästi”.

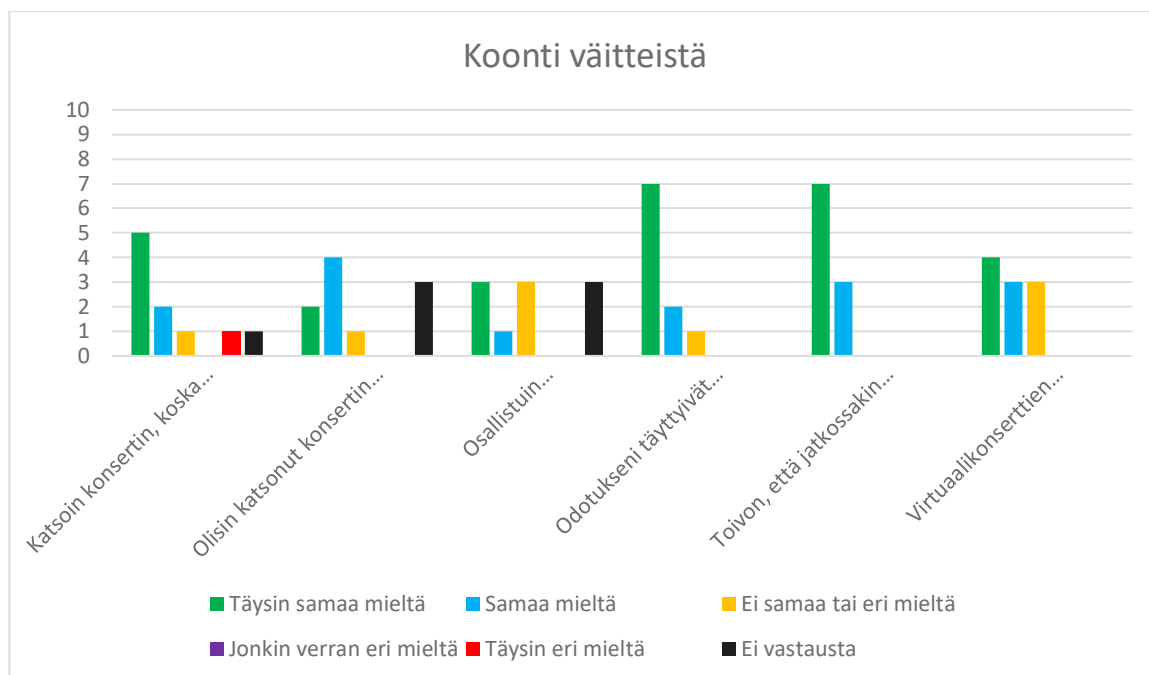
Konsertin jälkeen otimme esiintyjiin yhteyden Teams-videopuhelun avulla niin, että esiintyjät näkyivät yleisölle valkokankaalta, ääni tuli ulkoisista kaiuttimista ja mikrofoni oli minun kannettavassa tietokoneessa. Yleisö alkoi juttelemaan esiintyjille esittäen kysymyksiä ja kommentoiden esitystä hyvin matalalla kynnyksellä. Osallistuja kyseli soittajalta, keitä soitonopettajia hänellä on ollut. Yksi kommentoi, että olisi voinut tanssia ja laulaa kappaleiden mukana ja toinen kertoi kaikkien kappaleiden olleen tuttuja ennestään, joita konsertissa kuultiin. Yksi kiitteli konsertista, ja sanoi, että on mukava nähdä hymyä ja kehui soittajan nutturaa. Hymyjä näkyi myös yleisössä.

Tilaisuus onnistui hyvin, siitä jäi lämmin tunnelma ja se käynnisti keskustelun tilassa. Taiteilijatapaaminen kesti noin vartin, ja verkkokonsertti taiteilijatapaamisen kanssa oli sopivan mittainen kohderyhmälle. Tilaisuuden jälkeen kysyin yleisöstä poimitulta henkilöltä, katsoisiko hän verkkokonsertin kotonaan, johon hän vastasi, että ei katsoisi, koska ei jaksaa keskittyä ruudulta katsomiseen, mutta livenä kyllä katsoisi viitaten tilaisuudessa katsomaansa verkkokonserttiin. Kysyessäni osaako hän katsoa verkkokonsertin kotonaan, hän vastasi kyllä, koska miniä on opettanut. Toinen henkilö vastasi vierestä, että ei osaisi katsoa, mutta hänen miehensä osaa laittaa konsertin päälle. Kysyessäni, mitä mieltä hän on tilaisuudesta, ja haluaisiko hän jatkossakin vastaavaa toimintaa, hän vastasi, että todella kivaa, kun

tällaista järjestetään ja kaikkea tällaista saa ja kannattaa järjestää. Tilaisuuden päätteeksi jaoin kyselylomakkeet ja kynät osallistujille.

4.4.2 Kyselyn tulosten analyysi

Kyselyyn vastasi kymmenen henkilöä. Koska kysely tehtiin paperisena, siitä pystyi jättämään kohtia täyttämättä, verraten sähköiseen kyselyyn, jossa ei pääse eteenpäin, ennen kuin on täyttänyt edellisen kohdan, jonka vuoksi olen lisännyt alla olevaan taulukkoon kohdan Ei vastausta. Yleisesti verkkokonserteista kysyttäessä kolme oli osallistunut aiemmin verkkokonsertin katsomiseen ja yksi oli osallistunut aiemmin virtuaaliseen taitelijatapaamiseen tietokoneella. Vastajat olivat saaneet tiedon tilaisuudesta Hyvän tuulen tuvalta, joka järjestää senioritalossa toimintaa sekä netistä.

Kuvio 4. Ikäihmisten tilaisuuden vastausten koonti.

Seitsemän vastaajaa yhdeksästä katsoi konsertin, koska siihen liittyen järjestettiin taiteilijatapaaminen. Vastauksissa tulee huomioida, että tilaisuus oli livetapahtuma, joka alkoi verkkokonsertin katsomisella ja päättyi taiteilijatapaamiseen. Tilaisuus oli kaksiosainen kokonaisuus, jonka kaikki seurasivat alusta loppuun paikan päällä. Vastauksen luotettavuutta on vaikea arvioida kahteen edelliseen tilaisuuteen, koska ne olivat täysin virtuaalisia tapahtumia, niin että katsoja katsoo tilaisuutta yksin kotona ja voi päättää vielä siinä

tilanteessa, klikkaako itsensä taiteilijatapaamiseen vai ei. Virtuaalitapahtumasta on helpompi poistua paikalta tai olla tulematta paikalle, verrattuna livetapahtumaan, niin että kukaan ei huomaa.

Suurin osa vastaajista olisi katsonut konsertin ilman taiteilijatapaamisen järjestämistä, joka on vastauksena saman linjan mukainen kahden edellisen kohderyhmän kanssa. Neljä seitsemästä vastaajasta osallistui tilaisuuteen, jotta pääsi esittämään kysymyksen tai kommentin taiteilijalle, kolme vastaajista vastasi ei samaa tai eri mieltä ja kolme ei vastannut kysymykseen. Kyselyn mukaan viisi esitti esiintyjälle kysymyksen tai kommentin tilaisuudessa. Avoimeen kysymykseen, osallistumisen syyksi oli vastattu asioita, kuten tilaisuus oli valmiiksi järjestetty, vastaaja oli paikalla laittamassa myyjäispöytää, oli saapunut paikalle sattumalta ja saapui paikalle vaihtelun vuoksi.

Kyselyn kolme ensimmäistä väitettä olivat selvästi haastavat ja ehkä myös epäselvät kysymykset vastaajille, eikä kysely sovellu välttämättä samalla tavalla live- kuin virtuaalitilaisuuteen. Kysymyksiä olisi pitänyt avata suullisesti osallistujille, ja selittää, mitä kysymyksellä tarkoitetaan, jolloin olisi mahdollisesti voinut tulla enemmän esimerkiksi ensimmäiseen väitteeseen Ei samaa tai eri mieltä vastauksia tai eri mieltä vastauksia.

Suurin osa vastaajista vastasi odotuksien täyttyvän tilaisuuden suhteen, ja kaikki vastaajat toivoivat jatkossa järjestettävän virtuaalisia taiteilijatapaamisia. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että virtuaalikonseretin jälkeen tulisi aina päästä tapaamaan esiintyjä, josta voidaan päätellä, että kohderyhmä ylipäänsä pitää tärkeänä ja toivottuna asiana kohdata esiintyjä. Kysyttäessä miten onnistuimme järjestäjinä, saatiin vastauksiksi ”erinomaisesti”, ”erittäin hyvin”, ”kaikki onnistui hienosti”, ”kiva, että on tapahtumia” ja ”tapahtuma oli hyvin järjestetty”.

4.5 Yhteenveto

Tutkimuksen aineistoa kerättiin verkko- ja paperisella kyselyllä, tilaisuuksien havainnoinnilla sekä keskustelunomaisten haastattelujen kautta. Oleellisin osa kyselyä on kuuden kohdan väittämät Likert-asteikolla, joista pystyy tulkitsemaan virtuaalisen taiteilijatapaamisen merkitystä osana verkkokonserttia. Tarkastelen tulosten yhteenvedossa eri kohderyhmien osallistumisen tapoja, tilaisuuteen osallistumisen ja vuorovaikutuksen välineitä, tilaisuuden tunnelmaa sekä live- ja virtuaaliyleisössä havaittuja eroja. Lopuksi koostan väitteistä

päätelmät taiteilijatapaamisen ja verkkokonsertin yhteydestä sekä siitä, kuinka toivottu lisä taiteilijatapaaminen on verkkokonsertin yhteyteen.

Kyselyn mukaan yleisesti verkkokonsertteihin oli osallistunut aiemmin vähän yli puolet (13/22) vastaajista, kun taas virtuaaliseen taiteilijatapaamiseen oli osallistunut vain kaksi henkilöä kaikista vastaajista. Vastaajat olivat saaneet tiedon tapahtumasta Facebookista, tapahtuman järjestäjältä, ystävältä, esiintyjältä, Hyvän tuulen tuvalta (seniorikodin kohtaamispaikka) sekä internetistä. Tilaisuudet olivat Tuusulan kulttuuripalveluiden järjestämiä, ja niissä pääkohderyhmä on Tuusulan kuntalaiset. Verkkokonserttien katselumäärät olivat verrattavissa aiempiin kunnassa järjestettyihin verkkokonsertteihin. Lapsille suunnatussa taiteilijatapaamisessa oli sopiva määrä osallistujia ensimmäiseksi järjestämiskerraksi, mutta aikuisille suunnattuun taiteilijatapaamiseen olin odottanut enemmän osallistujia. Ikäihmisten tilaisuuteen oli koronapandemiaan nähden kokoontunut sopiva määrä yleisöä. Aikuisille suunnattu taiteilijatapaaminen ei kyselyn mukaan tavoittanut yhtään kuntalaista, kuitenkin yhtä vastaamatta jättänyttä lukuun ottamatta vastaajien asuinkunta oli Keski-Uudellamaalla. Ikäihmisten tapahtumassa oletettavasti kaikki osallistujat olivat tuusulalaisia seniorikodin asukkaita ja sen lähiseudulta tilaisuuteen tulleita. Lasten tapahtumassa ei kysytty osallistujien paikkakuntaa, koska kysymys lisättiin vasta toisen tilaisuuden kyselylomakkeeseen.

4.5.1 Kohderyhmän tapa osallistua ja vuorovaikutuksen välineet

Lapset innostuivat helposti ja välittömästi osallistumaan tilaisuuteen vuorovaikutuksellisesti. Keskustelu painottui pääasiassa lasten pehmoleluihin ja koirahahmoon. Aikuiset osallistuivat tilaisuuteen kuuntelemalla ja seuraamalla. Aikuisille suunnattu taiteilijatapaaminen eteni haastattelu edellä, ja keskustelu painottui muun muassa esiintyjän soittimeen sekä musiikki- ja soittotyylisiin. Ikäihmisten tilaisuus oli verrattavissa lasten tilaisuuteen, ja se eteni yleisön osallistumisen mukaisesti. Ikäihmiset osallistuivat tilaisuuteen kuunnellen, keskustellen sekä kommentoiden esitystä. Keskustelua syntyi tutuista kappaleista ja esiintyjän soitonopettajista.

Lapsille suunnattu tilaisuus onnistui hyvin vuoropuheluna; lapset osasivat odottaa omaa vuoroaan ja ymmärsivät ohjeistuksen. Aikuisille suunnattu tilaisuus oli yleisölle enemmän passiivisempi tilaisuus, joka eteni artistin ja haastattelijan välillä. Tilaisuuden osallistumisen taso oli omien kokemukseni mukaan odotettavaa ja normaalia aikuisille suunnatussa

tilaisuudessa. Pohdin ikäihmisten tilaisuudesta, olisiko osallistumisen eroa havaittu, jos esiintyjät olisivat olleet livenä paikan päällä. Olisiko yleisön suhtautuminen esiintyjiin ollut sama vai muuttunut jollain tapaa, vai voidaanko tuloksista olettaa, että ikäihmiset ovat yleisesti ottaen välittömiä ja avoimia kohtaamaan uusia ihmisiä?

Kyselyyn vastanneiden mukaan tilaisuuksiin osallistuttiin pääsääntöisesti tietokoneen kautta ja yksittäisiä vastaajia osallistui puhelimella ja tabletilla. Yli puolet (7/12) virtuaalitalaisuuksien kyselyyn vastaajista oli osallistunut vuorovaikutuksellisesti tilaisuuteen. Lasten ja aikuisten tilaisuuden kyselyyn vastanneet esittivät tilaisuudessa esiintyjälle kysymyksen tai kommentin chatin ja/tai kameran ja mikrofonin kautta. Vastaustuloksissa ei ollut merkittävää eroa siihen, kumpaa kanavaa käytettiin enemmän. Kukaan vastaajista ei esittänyt kysymystä pelkän mikrofonin välityksellä, josta voidaan todeta, että kysymyksen esittäjä haluaa näyttää kasvonsa kysymyksen esittämisen aikana.

Kameran auki pitämisen voidaan todeta olevan helpompaa lapsille, kuin aikuisille, sillä aikuisille suunnatussa tilaisuudessa kameraa käyttivät vain haastattelija ja taiteilija. Havainnoimalla tilaisuuksia, kaksi osallistujaa kysyi aikuisten tilaisuudessa kysymyksen kameran välityksellä, ja muut kommentit ja kysymykset esitettiin chatin kautta, jonne tuli erityisesti kiitoksia esiintyjälle. Aikuisten tilaisuudesta olisi mahdollisesti saanut vuorovaikutuksellisemman, jos kaikilla osallistujilla olisi ollut kamerat päällä. Lasten tilaisuudessa lähes kaikki osallistujista olivat kamerat päällä koko tilaisuuden ajan. Chattiä osattiin hyödyntää keskustelunvälineenä aktiivisesti ja siellä lähetettiin sydämiä ja hymiöitä. Ikäihmisten tilaisuudessa yleisö esitti suullisesti, hyvin matalalla kynnyksellä kysymyksiä ja kommentteja esiintyjille.

Keskustelua verkkokonserteista käytiin myös Facebookissa. Aikuisille suunnatun tilaisuuden esiintymispaikkaa kehuttiin Facebookin kommentteissa sekä käytiin keskustelua Pekka Halosen äidistä Vilhelmiina Halosesta, joka myös oli kanteleensoittaja. Lisäksi aikuisille suunnatussa verkkokonsertissa käytettiin vuorovaikutuksen välineenä Youtuben livechattiä. Esiintyjä oli itse mukana konsertin ajan YouTuben chatissä komentoimassa yleisölle. Chatissä kehuttiin esiintyjän soitinkulhoja ja kiitettiin raikkaasta ja ihanasta esityksestä. Lasten tilaisuudessa ei hyödynnetty YouTuben live-chattiä, koska verkkokonsertti ladattiin YouTubeen lapsille soveltuvan sisällön asetuksilla, jonka automaationa on, että livechat on pois käytöstä.

4.5.2 Virtuaali- ja hybriditapahtuma

Liveyleisöllä ja virtuaaliyleisöllä on järjestäjän näkökulmasta selkeä ero. Virtuaalitalaisuudessa on aina pieni aikaviive, jossa pitää malttaa odottaa sekä kuunnella ja seurata tarkasti, kuka puhuu. Ruudulta voi olla haastavaa seurata, keskittyminen keskeytyy helposti ja ajatukset siirtyvät muualle. Livetilaisuudessa reaktiot ovat nopeampia, keskustelu soljuvampaa ja yleisö keskustelee helposti myös keskenään ja kommentoi toistensa puheenvuoroja. Osallistumisen muodot ovat erilaiset; virtuaalitapahtumassa voi kysyä anonyyminä kysymyksen, ja osallistua tapahtumaan ilman, että tulee nähdä. Osallistuminen on helppoa ja vaivatonta, jos oma tekninen osaaminen riittää, kun taas livetilaisuuteen osallistuminen on helppoa, jos pääsee kulkemaan tapahtumapaikalle.

Tutkimuksen perusteella virtuaalinen taiteilijatapaaminen verkkokonsertin lisänä sopii toteutettavaksi kaikille kohderyhmille. Virtuaalinen taiteilijatapaaminen sopii myös hyvin järjestettäväksi yleisötilaisuutena, jossa on paikan päällä tekninen tuki, joka asettaa laitteet valmiiksi yleisölle. Paikan päällä on hyvä olla myös juontaja tai fasilitaattori, joka vie keskustelua eteenpäin. Ikäihmiset eivät välttämättä kuule niin hyvin, joten on tärkeää, että fasilitaattori pystyy paikan päällä seuraamaan tilaisuutta, ja vie tilaisuutta eteenpäin toimien myös viestin viejänä esiintyjän ja yleisön välillä.

4.5.3 Taiteilijatapaamisen tunnelman arviointi ja osallistumisen syyt

Lapsille suunnattu tilaisuus oli silmin nähden iloinen ja hyväntuulinen. Facebookista poimitun kommentin mukaan taiteilijatapaamista kuvailtiin lämminhenkiseksi tilaisuudeksi. Aikuisten tilaisuuden kyselyyn vastannut kuvaili taiteilijatapaamisen tunnelmaa lämpimäksi, ja tilaisuus kosketti sielua. Ikäihmisten tilaisuudessa yleisö kuunteli ja seurasi konserttia omissa pöydissään samalla kahvia juoden ja keskustellen. Yleisössä näkyi hymyjä ja tilaisuudesta jäi lämmin tunnelma, ja se käynnisti keskustelun tilaisuuden päättyessä. Paikan päällä käydystä yleisestä keskustelusta ja tunnelmasta kävi ilmi, että yleisö toivoi livemusiikkia, mutta kaikki myös ymmärsivät, että se ei ollut mahdollista koronapandemian vuoksi.

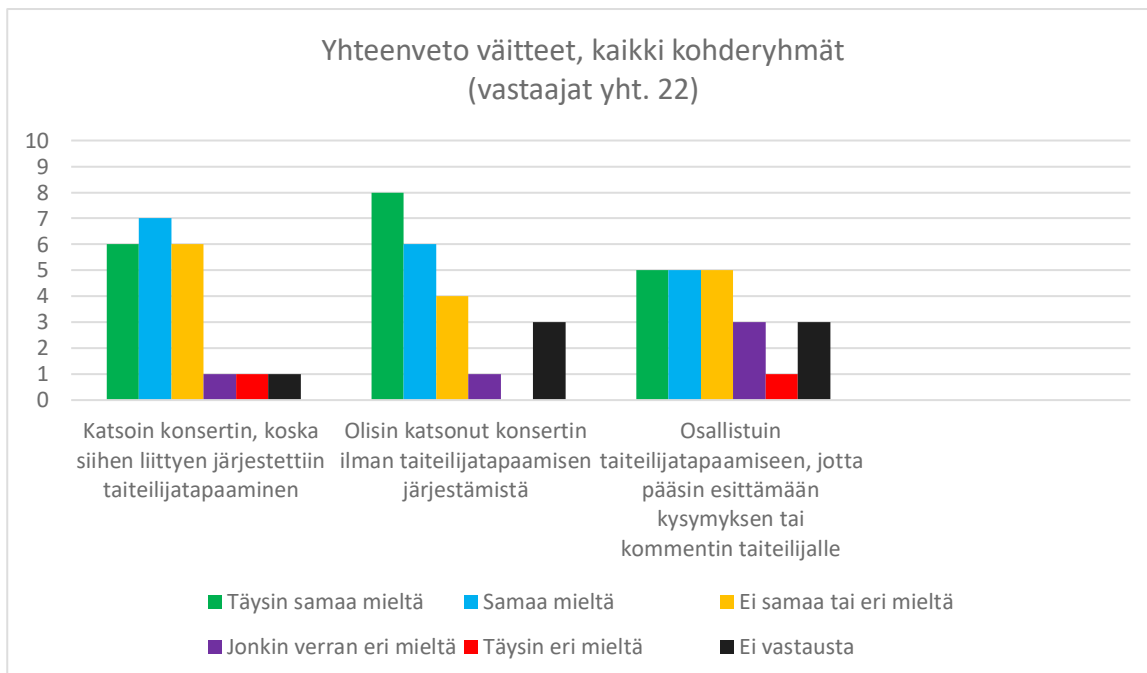
Kyselyn vastauksista voidaan todeta, että tilaisuuden osallistujat olivat kiinnostuneet esiintyjästä, ja halusivat päästä vuorovaikutukseen esiintyjän kanssa. Kuten aiemmin totesin, vain kaksi kaikista kyselyyn vastanneista oli osallistunut aiemmin virtuaaliseen taiteilijatapaamiseen, ja osa vastaajista oli osallistunut tilaisuuteen omasta mielenkiinnosta

tilaisuutta ja konseptia kohtaan. Ikäihmisten vastaukset toivat myös tärkeää tietoa siitä, että he arvostavat, että tilaisuus on valmiiksi järjestetty, tilaisuuteen on helppo osallistua ja vastaavat tilaisuudet tuovat vaihtelua heidän arkeensa.

4.5.4 Virtuaalinen taiteilijatapaaminen osana verkkokonserttia

Kyselyssä selvitettiin verkkokonsertin ja taiteilijatapaamisen yhteyttä toisiinsa, ja ensimmäisellä kysymyksellä kartoitettiin, oliko taiteilijatapaamiseen osallistunut henkilö katsonut verkkokonsertin ennen taiteilijatapaamista. Halusin kysyä kysymyksen, koska oli myös mahdollista, että osallistuja olisi osallistunut pelkästään taiteilijatapaamiseen, ja katsonut konsertin jälkikäteen tai ei ollenkaan. Vastausten mukaan kuitenkin kaikkien kohderyhmien vastaajat olivat katsoneet verkkokonsertin ennen taiteilijatapaamista, josta voidaan todeta, että taiteilijatapaaminen yksittäisenä tilaisuutena ei kerännyt lisäkatsojia.

Kyselyssä oli kuusi väittämää, joihin vastattiin Likert-asteikolla täysin samaa mieltä, samaa mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, eri mieltä tai täysin eri mieltä. Väittämillä syvennyttiin selvittämään verkkokonsertin ja taiteilijatapaamisen yhteyttä toisiinsa sekä taiteilijatapaamiseen osallistumisen syitä, odotuksia ja merkitystä.

Kuvio 5. Yhteenveto väitteiden vastauksista, kaikki kohderyhmät yhdessä 1/2.

Kaksi ensimmäistä väittämää kartoittivat syvemmin verkkokonsertin ja taiteilijataapaamisen yhteyttä, ja väittämällä haluttiin selvittää, onko taiteilijataapaamisella konsertin yhteydessä merkitystä konsertin katsomiselle. Katsoiko osallistuja konsertin siksi, koska pääsee myös tapaamaan esiintyjän, vai olisiko osallistuja katsonut konsertin ilman taiteilijataapaamistakin.

Väitteeseen, ”Katsoin konsertin, koska siihen liittyen järjestettiin taiteilijataapaaminen”, vastasi myöntävästi yli puolet aikuisista ja ikäihmisistä, kun lasten tilaisuuden vastaajista suurin osa vastasi kysymykseen ei samaa eikä eri mieltä. Ikäihmisten tilaisuus järjestettiin yleisötilaisuutena, jonka kaikki osallistujat seurasivat alusta loppuun. Ikäihmisten kyselyn vastauksen luotettavuutta on vaikea arvioida ja verrata aikuisten ja lasten tilaisuuksien vastauksiin, koska ne olivat täysin virtuaalisia tapahtumia. Virtuaalitapahtumasta on helpompi poistua paikalta tai olla tulematta paikalle, verrattuna livetapahtumaan, niin että kukaan ei huomaa. Vastauksen kokonaistuloksesta voidaan kuitenkin todeta, että suurin osa (13/21) katsoi konsertin, koska siihen liittyen järjestettiin taiteilijataapaaminen, eli taiteilijataapaamisen järjestämisellä oli vaikutusta konsertin katsomiseen. Kaksi vastaajista ei katsonut konserttia, koska taiteilijataapaaminen järjestettiin.

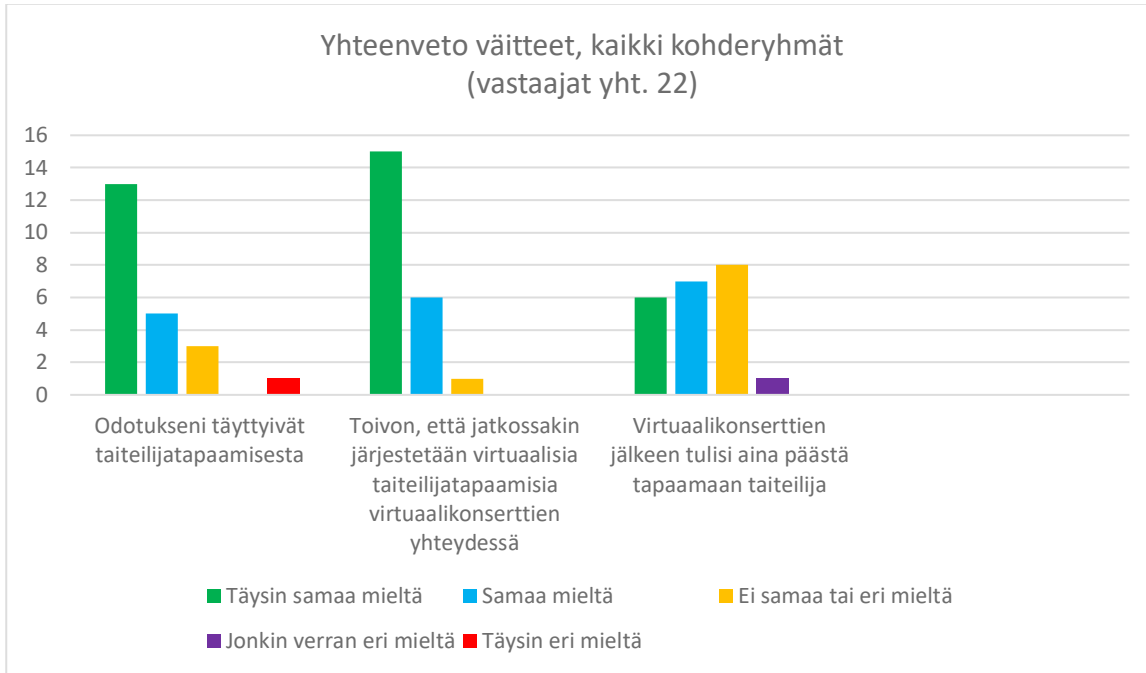
Yli puolet kaikkien kohderyhmien vastaajista, ja väitteen kokonaistuloksessa 14/19 vastaajista olisi katsonut verkkokonsertin ilman taiteilijataapaamisen järjestämistä. Yksi vastaajista oli eri mieltä väitteeseen, ja vastaaja ei olisi katsonut verkkokonserttia ilman taiteilijataapaamisen järjestämistä. Vastausten tuloksesta voidaan päätellä, että taiteilijataapaamisella ei ole merkittävää vaikutusta verkkokonsertin katsomiselle, ja osallistuja katsoo konsertin ilman taiteilijataapaamisen järjestämistäänkin. Vastauksesta voidaan todeta, että taiteilijataapaamisen järjestäminen ei lisää verkkokonserttien yleisömäärää. Lopputuloksena kahdesta ensimmäisestä väitteestä voidaan todeta, että osallistuja katsoo konsertin, jos sen ohessa on taiteilijataapaaminen, mutta katsoo konsertin myös ilman taiteilijataapaamista, eli väitteiden vastaukset käytännössä kumoavat toisensa, eikä kysymykseen saada relevanttia vastausta tai kysymykseen saadaan vastaus ei samaa tai eri mieltä. Vastauksista voidaan myös päätellä, että vastaaja katsoo konsertin huolimatta siitä, tarjotaanko sen yhteydessä lisämateriaalia vai ei.

Kolmannella väittämällä selvitettiin, pitääkö osallistuja tärkeänä, että pääsee vuorovaikutukseen taiteilijan kanssa virtuaalitapahtumassa, ja kysymys myös selvittää osaltaan taiteilijan ja yleisön vuorovaikutuksellisen kohtaamisen merkitystä.

Aikuisten tilaisuuden vastaajista puolet vastasi samaa mieltä ja puolet eri mieltä väitteeseen ”Osallistuin taiteilijatapaamiseen, jotta pääsin esittämään kysymyksen tai kommentin taiteilijalle”. Voidaan todeta, että osalle vastaajista on tärkeää, että pääsee vuorovaikutukseen esiintyjän kanssa, ja osalle riittää se, että pääsee seuraamaan tilaisuutta kuunnellen ja katsoen. Lasten tilaisuuden vastaajista vähän yli puolet vastasi samaa mieltä, kaksi vastasi täysin eri mieltä ja loput vastasivat jonkin verran eri mieltä tai ei samaa tai eri mieltä. Uskon, että lapsille on ollut erityisen tärkeää, että heidän kaikkien kysymys on otettu tilaisuudessa huomioon, ja he ovat saaneet omaan kommenttiinsa tai kysymykseensä vastauksen ja päässeet vuorovaikutukseen esiintyjän kanssa. Ikäihmisten vastaajista vähän yli puolet vastasi väitteeseen samaa mieltä ja loput ei samaa tai eri mieltä.

Väitteen kokonaistuloksena 10/19 osallistui tilaisuuteen, jotta pääsi esittämään kysymyksen tai kommentin, kun taas neljä vastaajista ei osallistunut tilaisuuteen sen vuoksi. Tuloksesta voidaan todeta, että suurin osa vastaajista on osallistunut tilaisuuteen, jotta on päässyt kohtaamaan esiintyjän henkilökohtaisesti ja päässyt olemaan vuorovaikutuksessa hänen kanssaan.

Ikäihmisten kyselylomake oli paperinen, joten kysymyksiin pystyi jättämään vastaamatta. Kyselyn kolme ensimmäistä väitettä olivat haastavat ikäihmisille, eikä kysely soveltunut välttämättä samalla tavalla live- kuin virtuaalitalaisuuteen. Kysymyksiä olisi pitänyt avata suullisesti osallistujille, ja selittää tarkemmin, mitä kysymyksellä tarkoitetaan.

Kuvio 6. Yhteenveto väitteiden vastauksista, kaikki kohderyhmät yhdessä 2/2.

Kahdella seuraavalla väitteellä selvitettiin, oliko osallistujan odotukset täyttyneet tilaisuudesta, jolla kartoitettiin sitä, oliko tilaisuus esimerkiksi mielenkiintoinen, toivottava tai vastaavasti epäonnistunut ja päinvastaista, kuin mitä osallistuja oli odottanut sekä toivoiko vastaaja jatkossakin järjestettävään taiteilijatapaamisia verkkokonsertin yhteydessä.

Lähes kaikkien vastaajien (18/22) odotukset täyttyivät taiteilijatapaamisesta. Jos tilaisuuden odotuksia olisi halunnut tutkia tarkemmin, odotuksista olisi voinut laatia lisäkysymyksiä. Lasten tilaisuudessa yksi vastaaja oli vastannut väitteeseen täysin eri mieltä, ja hän oli vastaaja, jolla oli teknisiä ongelmia tilaisuuden aikana. Kokonaistuloksella voidaan todeta, että tilaisuus on ollut sisällöllisesti, tunnelmaltaan ja luonteeltaan sitä, mitä vastaaja on siitä odottanutkin ja yhtä vastaajaa lukuun ottamatta pettymykseltä on vältytty.

Lähes kaikki vastaajista (21/22) toivoivat, että jatkossakin järjestetään virtuaalisia taiteilijatapaamisia verkkokonserttien yhteydessä, josta voidaan päätellä, että taiteilijatapaaminen on odotettu ja toivottu lisä verkkokonsertin yhteyteen ja yleisö haluaa päästä kohtaamaan esiintyjän ja päästä vuorovaikutukseen hänen kanssaan.

Viimeisellä väitteellä selvitettiin, tulisiko verkkokonsertin jälkeen aina päästä tapaamaan taiteilija, jolla kartoitettiin sitä, kulkeeko taiteilijatapaaminen käsi kädessä verkkoesityksen

kanssa, onko se esitykselle mukava lisä ja onko taiteilijatapaaminen välttämätön järjestää verkkoesityksen lisänä, jotta yleisö pääsee vuorovaikutukseen esiintyjän kanssa.

Aikuisten ja ikäihmisten tilaisuuden vastaajat olivat suurimmaksi osaksi yhtä mieltä siitä, että virtuaalikonserttien jälkeen tulisi aina päästä tapaamaan taiteilija, joka kertoo mahdollisesti siitä, että kohderyhmä odottaa ja toivoo verkkokonserttien tarjoavan konsertin lisäksi muuta sisältöä ja ylipäänsä pitää tärkeänä ja toivottuna kohdata esiintyjä. Suurin osa lasten tilaisuuden vastaajista oli vastannut kysymykseen ei samaa tai eri mieltä. Viestiikö tämä siitä, että taiteilijatapaamisen merkitystä ei osata arvioida siksi, että se ei ole tuttu ja yleinen konsepti vastaajalle? Vastaajalla ei mahdollisesti ole aiempaa kokemusta tilaisuudesta, eikä hän ole luonut mielipidettä asiaa kohtaan. Olisiko kysymykseen vastaaminen helpompaa, jos vastaaja olisi verkkokonserttien suurkuluttaja ja toivoisi siihen uutta sisältöä ja vaihtelua? Kokonaistuloksessa suurin osa (13/22) vastaajista oli sitä mieltä, että verkkokonsertin jälkeen tulisi aina päästä tapaamaan esiintyjä, josta voidaan todeta, että verkkokonsertissa pidetään tärkeänä esiintyjän vuorovaikutuksellista kohtaamista, mutta se ei ole välttämätöntä. Yksi vastaajista oli jonkin verran eri mieltä asiasta.

4.6 Kehityssuunnitelma

Esitettyjen tutkimustulosten pohjalta voidaan pohtia, miten taiteilijatapaaminen voi tuottaa lisäarvoa toimien vuorovaikutteisena menetelmänä. Tässä luvussa täsmennetään olennaisimpia asioita, jotka nousivat esiin opinnäytetyössä suunnitellun ja testatun virtuaalitapahtuman tuotantoprosessin (ks. luku 4.1) aikana. Kyseinen prosessi oli myös osa opinnäytetyön kehittämistehtävää, joten on tärkeää reflektoida, miten sitä voisi tarvittaessa muokata ja hyödyntää muussa kontekstissa.

Ensinnäkin on tärkeä selvittää, tietävätkö ihmiset, mikä on taiteilijatapaaminen. Käsitettä kannattaa avata viestinnässä enemmän esimerkiksi lyhyen teaser-videon avulla, jossa kerrotaan, mitä virtuaalisessa taiteilijatapaamisessa tehdään, miten siellä tulee olla ja miten siihen osallistutaan ja mitä osallistuja siitä saa, joka lisää osallistumisen houkuttelevuutta ja madaltaa kynnystä osallistua.

Kannattaa myös selvittää, onko tallenne mahdollista jättää esimerkiksi YouTube-kanavalle jälkeinpäin katsottavaksi esiintyjän ja yleisön kanssa ennakkoon sovitusti, ja saavuttaisiko se sillä enemmän katsojia. Tallenne ei tue tilaisuuden vuorovaikutuksen lisäämisen tavoitetta,

mutta ehkä se rohkaisisi yleisöä tulemaan tilaisuuteen jatkossa, kun yleisö näkisi, mistä tilaisuudessa on kyse. Tallenteella tai tilaisuudesta kootulla koostevideolla pystyy markkinoimaan vastaavia tilaisuuksia.

Yhtenä mielenkiintoisena tutkimustuloksena oli se, että verkkokonsertin yleisöstä vain murto-osa päätyi osallistumaan taiteilijatapaamiseen. Johtuiko se siitä, että tilaisuus oli kokonaiskestoltaan liian pitkä? Olisikin hyvä jatkossa selvittää, voisiko konserttitallenteen jakaa osiin niin, että muutaman musiikkikappaleen jälkeen yleisö ja taiteilija kohtaisivat Teamsissä keskustellen kappaleista. Tämän jälkeen jatkettaisiin taas konsertin katsomista. On huomioitava, että tekniikan käyttö voi kuitenkin olla osalle haastavaa, eivätkä he mahdollisesti enää löytäisi takaisin verkkokonsertin alustalle tapaamisen jälkeen. Mikäli siis käytettäisiin eri verkkoympäristöjä, olisi tärkeää testata ja ohjeistaa siirtymät niiden välillä selkeästi.

Tutkimus osoitti, että jos tekniikka toimii hyvin, tilaisuus on kätevä järjestää hybriditapahtumana. Toteutustapaa kannattaa hyödyntää jatkossakin niin, että esimerkiksi koko tilaisuus striimataan suoraan esiintyjän toimesta, ja yleisö kokoontuu katsomaan tilaisuutta esimerkiksi palvelukeskuksessa, jolloin vuorovaikutusta voi olla jo tilaisuuden aikana. Jos striimausmahdollisuutta ei ole, tallenne yhdistettynä Teams-tapaamiseen toimii myös hyvänä vaihtoehtona. Tilaisuuden voi toteuttaa oikean konsertin mukaisesti valmistelemalla esitykselle katsomon ja käsiohjelman sekä järjestämällä väliaikatarjoilut konsertin puolivälissä (Kukkonen & Mäkinen, 2020).

Taiteilijatapaamista järjestettäessä on hyvä pohtia ennakkoon tapahtuman tavoitteita; jos tilaisuuden kestolle suunnittelee tiukat raamit, on hyvä ohjeistaa tilaisuuden alussa, ettei voi taata, että kaikkien osallistujien kysymykset huomioidaan. Jos järjestää vuorovaikutuksellista tilaisuutta, voi tilaisuuteen ottaa ennakoilmoittautumisen, jotta tietää ennakkoon osallistujamäärän ja pystyy suunnittelemaan sisällön sen mukaan. Näin tilaisuuden vuorovaikutus säilyy sopivana ja ihanteellisena.

Kyselyyn vastanneelta tuli suora kehitys- ja jatkoehdotus taiteilijatapaamiseen liittyen. Vastaavia tilaisuuksia toivottiin järjestettävän eri taiteen alueilla, ja museoita voi käyttää myös muiden taiteenlajien, kuten kuvataiteen kuvaus- ja esityspaikkoina, jossa kerrottaisiin näyttelystä ja haastateltaisiin taiteilijaa. Myös koulujen kannattaa hyödyntää vastaavia

virtuaalikierroksia ja -tapaamisia taiteilijoiden kanssa, jolloin säästyy matkustamiselta. Opiskelijat voisivat näyttelyn ja tapaamisen pohjalta työstää koululla omia teoksia.

Lopuksi on hyvä pohtia erilaisia konkreettisia osallistamistapoja, jotka kannattaa huomioida jo suunnitteluvaiheessa. Yleisöä voi osallistaa ennakkoon pyytämällä heiltä toivekappaleita esiintyjälle. Tämä voisi toimia erityisesti ikäihmisten tilaisuudessa, jossa soitetaan heille tuttuja kappaleita. Lapsille, ja miksei kelle tahansa kohderyhmälle voi antaa vielä tarkemmat osallistumisohjeet, kuten pukeutumiseen tai tilaisuuden teemaan liittyen voi varata lempilelun mukaan. Taiteilijatapaamisessa kannattaa myös hyödyntää pikareaktioita chatissa. Esimerkiksi Teamsissä on tilaisuuteen sopivia positiivisia pikareaktioita, joita voi klikata tilaisuuden aikana, kuten aplodit, naurua ja peukalo.

5 POHDINTA

5.1 Johtopäätökset

Tutkimuksen tavoitteena oli saada vastaus siihen, millaista lisäarvoa virtuaalinen taiteilijatapaaminen tuo verkkokonserttiin, ja lisääkö esiintyjän ja yleisön virtuaalinen tapaaminen virtuaalikonsertin elämystä. Lisäksi selvitettiin, tulisiko virtuaalikonserttien yhteydessä järjestää jatkossakin taiteilijatapaaminen.

Tutkimuksessa pilotoitiin virtuaalista toteuttamistapaa, jossa verkkokonserttitallenteen esittämiseen yhdistettiin virtuaalinen taiteilijatapaaminen Teams-alustalla. Taiteilijatapaamisia järjestettiin, jotta saatettiin yhteen esiintyjät, yleisö ja tilaisuuden järjestäjät, koska he eivät ole voineet kohdata toisiaan koronapandemian vuoksi.

Taiteilijatapaaminen tuo livenä yhteen esiintyjän ja yleisön, ja tilaisuudella voidaan purkaa juuri koettu teos tai esitys, sillä voidaan päästä syvemmälle taiteilijan esitykseen, ja osallistujan kysymyksen esittäminen taiteilijalle voi herättää osallistujassa merkityksen tunnetta, kun hän pääsee vuorovaikutukseen esimerkiksi esikuvansa kanssa (Lindholm, 2015). Taiteilijatapaaminen on yksi yleisötyönmenetelmistä, jonka tavoitteena on syventää yleisön kokemuksia sekä tarjota perinteistä poikkeavia tapoja kohdata ja kokea taidetta ja rikastuttaa taidekokemusta (Lindholm, 2015). Lindholmin mukaan yleisötyön tarkoituksena on ylläpitää kävijöiden motivaatiota taidetta ja kulttuuria kohtaan. Vaikka yleisö ja esiintyjä eivät ole päässeet kohtaamaan livenä, jotain on pitänyt silti järjestää, ja koko ajan on pitänyt innovoida ja kehittää uutta, jotta kulttuuri pysyy ihmisten mielessä ja muistissa.

Virtuaalisen taiteilijatapaamisen järjestäminen osoitti, että kohtaamalla yleisön virtuaalisesti livenä, niin esiintyjä kuin järjestäjäkin saavat työstään suoran palautteen. Koronapandemian aikana olen kokenut tuottajana, etten saa palautetta virtuaalituotantotöistäni verrattuna live-tapahtumiin. Livekonserteissa kohtaa yleisön ja näen ja koen välittömästi esiintyjän lailla yleisön reaktiot, energian ja tunnetilojen vaihtelut sekä tapaan asiakkaat tilaisuuteen tullessa ja heidän poistuessa. Verkkokonserteista voin seurata YouTubesta live-katsojamäärää, livechatin keskustelua ja jälkikommentteja somessa, joita ei välttämättä tule ollenkaan. Livestream-konsertin livechatin keskustelun määrä voi olla korkeampi, jolloin vuorovaikutus on näkyvämpää, verraten verkkokonserttiin, josta jää tallenne katsottavaksi, ja yleisö voi

katsoa konsertin oman aikataulun mukaan. Tämän vuoksi oli syytä kokeilla virtuaalista, livenä tapahtuvaa taiteilijatapaamista, jotta niin yleisö, esiintyjät kuin henkilökuntakin kohtaavat toisensa, ja tuottajana konkreettisesti näkee; onko yleisö oikeasti paikalla, ketkä ovat tilaisuuden yleisöä, miten yleisö reagoi, mitä yleisö saa tilaisuudesta ja kannattaako tilaisuuksia järjestää. Virtuaalisen taiteilijatapaamisen myötä järjestäjä saa välittömän palautteen ja kiitoksen työstään, joka tuo työn tekoon merkitystä ja lisäarvoa.

Sorjosen (2015) mukaan yleisötyöllä voi edistää uusien kävijöiden määrän lisäämistä ja sen voi nähdä keinona opettaa taide- ja kulttuuripalvelujen käyttämistä tai kuluttamista sekä kulttuurituotteen ydintä täydentävänä lisäpalveluna. Aikuisille suunnatun taiteilijatapaamisen tulokset osoittivat, että kunta löysi taiteilijatapaamisella uusia yleisöjä ja tilaisuudet kiinnostivat muitakin, kuin kuntalaisia, koska tilaisuuteen ei osallistunut ollenkaan Tuusulan kuntalaisia.

Opinnäytetyön empiirisessä osiossa selvisi, että taiteilijatapaaminen osana verkkokonserttia ei vaikuta verkkokonserttiin osallistumiseen. Verkkokonsertissa pidetään tärkeänä esiintyjän vuorovaikutuksellista kohtaamista, mutta se ei ole välttämätöntä. Asiakas katsoo konsertin huolimatta siitä, tarjotaanko sen yhteydessä lisämateriaalia, kuten taiteilijatapaaminen, vai ei. Taiteilijatapaaminen ei lisää kokonaisuuden osallistujamäärää.

Taiteilijatapaamiseen osallistutaan, jotta pääsee kohtaamaan esiintyjän henkilökohtaisesti ja pääsee olemaan vuorovaikutuksessa hänen kanssaan. Järjestetyt taiteilijatapaamiset olivat sisällöllisesti, tunnelmaltaan ja luonteeltaan sitä, mitä osallistuja on tilaisuudesta odottanutkin.

Taiteilijatapaaminen on odotettu ja toivottu lisä verkkokonsertin yhteyteen. Kaikki osallistujat toivoivat, että verkkokonserttien lisänä järjestettäisiin jatkossakin taiteilijatapaamisia. Tilaisuudet saivat positiivista palautetta, herättivät yleisössä mielenkiintoa, ja vastaavia tilaisuuksia toivottiin myös eri taiteen alueilta, kuten kuvataiteesta.

Eventon (2020) tekemän artikkelin mukaan virtuaalinen elämys syntyy sydämessä - ei aivoissa, kun osallistuja uppoutuu, haltioituu, vaikuttuu, innostuu, inspiroituu, liikuttuu ja kokee merkityksellisiä tunteita, jotka koskettavat. Aikuisille suunnatun taiteilijatapaamisen tunnelmaa kuvailtiin lämpimäksi, ja tilaisuus kosketti sielua. Lasten tilaisuuden tunnelmassa havaittiin innostuneisuutta, ja ikäihmiset tuntuivat olevan kiitollisia siitä, että tilaisuus järjestettiin heille ja he pääsivät esittämään kiitoksen konsertista suoraan artistille. Tilaisuus

herätti myös osallistujassa inspiraation, sillä kyselyn vastaukseen oli ideoitu kehitysehdotuksia jatkoa varten, joten tulosten pohjalta taiteilijatapaamisen voidaan todeta lisänneen tapahtuman kokonaiselämystä.

Millaista lisäarvoa taiteilijatapaaminen tuottaa verkkokonsertille?

- Virtuaalisen taiteilijatapaamisen myötä järjestäjä ja esiintyjä saavat välittömän palautteen ja kiitoksen työstään.
- Uusien yleisöjen löytäminen.
- Positiivisten tunnereaktioiden herättäminen (yleisö, esiintyjä, järjestäjä).
- Kokonaiselämyksen kasvattaminen.

Virtuaalisen taiteilijatapaamisen toteutustapaa voi hyödyntää eri taiteenlajeissa, ja sen voi ottaa esimerkiksi osaksi opetustyötä. Opinnäytetyön tulosten perusteella virtuaalinen taiteilijatapaaminen verkkokonsertin lisänä sopii toteutettavaksi kaikille kohderyhmille. Tässä työssä esitetyt tutkimustulokset osoittavat, miten eri kohderyhmät toimivat taiteilijatapaamisessa (virtuaalitapahtumassa), ja millaisia eri vuorovaikutusvälineitä ja kanavia on mahdollista hyödyntää eri kohderyhmien kanssa.

5.2 Työn yhteenveto ja arviointi

Tuloksia analysoitaessa havaitsin, että kyselyn kysymyksiä olisi pitänyt tarkentaa ja syventää enemmän. Olisin toivonut tuloksiin enemmän yllätyksiä. Taiteilijatapaamista olisi ollut mielenkiintoista tutkia laajemmin, kuten kuinka tuttu sen käsite on osallistujille, ja onko osallistuja osallistunut livenä taiteilijatapaamiseen ja millainen tilaisuus on ollut. Miten virtuaalisuus vaikuttaa tilaisuuteen osallistumiseen, ja tuliko paikalle niitä, jotka eivät olisi tulleet, kun tilaisuus järjestetään livenä? Jäikö sellaisia osallistujia pois, jotka olisivat tulleet livetilaisuuteen? Osallistujilta olisi kannattanut pyytää konkreettisia kehitysehdotuksia tilaisuuteen, ja keitä esiintyjä tai muita taiteenlajien edustajia he haluaisivat kohdata. Esiintyjät osallistuivat mielellään tilaisuuteen ja olisi ollut myös mielenkiintoista tutkia heidän kokemuksiaan taiteilijatapaamisista ja haastatella heitä erikseen virtuaalisesta taiteilijatapaamisesta, joka olisi tuonut työhön uudenlaista näkökulmaa.

Ikäihmisten kyselylomakkeiden kohdalla olisi pitänyt täyttää kyselyt kohta kohdalta heidän kanssaan avaamalla, mitä kysymyksellä tarkoitetaan. Uskon, että olisin saanut kohderyhmää

haastattelemalla kattavimmat vastaukset tilaisuuteen liittyen. Haastattelussa pystyy korjaamaan väärinkäsitykset ja selittämään kysymystä, verrattuna itsenäisesti täytettävään kyselyyn. Olisin voinut myös lukea ääneen kysymyksen kohta kohdalta, ja antanut heidän kysellä siihen liittyen, jos olisi ollut epäselvyyttä, mutta toisaalta siinä olisi mennyt enemmän aikaa, ja voi olla, ettei kohderyhmä olisi jaksanut enää keskittyä tilaisuuden päätteeksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön (2017) selvityshankkeen kyselyyn vastanneiden mukaan digitaalinen yleisötyö edellyttää kulttuuritoimijoilta uusia valmiuksia, uudenlaista osaamista, riittävää resursointia ja koko organisaation tukea, ajattelutapojen muutosta sekä yhteistä kokeiluhenkeä. Yleisöjen aktiivista osallistumista digitaaliseen toimintaan voidaan tukea ennestään tuttujen teknisten alustojen käytöllä, jolloin kynnyks osallistumiseen madaltuu ja on mahdollisimman helppoa (Sainio, Ängeslevä & Harju, 2019).

Uusien asioiden innovointi ja erityisesti uuden oppiminen tuottaa mielihyvän tunnetta. Työtä tehdessä täytyi olla rohkea, ennakkoluuloton ja alkaa tekemään kokeilemalla ja kehittämällä, ja katsoa mitä siitä syntyy. Työtä tehdessä joutui menemään työkentälle, josta ei ollut aikaisempaa kokemusta. Virtuaalitapahtumassa tuottajan stressin taso nousee helposti korkeammaksi, koska verkkoyhteyksien toimimiseen ei pysty itse vaikuttamaan. Osallistuin syksyllä 2020 Humanistisen ammattikorkeakoulun järjestämään Virtalähde-koulutukseen, josta sain todella arvokasta ja uusinta tietoa virtuaalitapahtumista sekä paljon konkreettisia työkaluja tämän työn hyödyntämiseen ja taiteilijataapaamisten toteuttamiseen. Olen käyttänyt koulutuksen materiaalia myös työn teoriaosuudessa.

Opinnäytetyö oli erityisesti kokeilevan kehittämisen ja oppimisen työ. Tutkimus tuotti vastauksia Tuusulan kuntalaisten ajatuksista virtuaalista taiteilijataapaamista kohtaan. Tutkimus avasi virtuaalisen taitelijataapaamisen prosessina, jolla toivon rohkaisevan mahdollisimman monet muutkin tuottajat kokeilemaan virtuaalista ja vuorovaikutuksellista livetapaamista, ja edelleen kehittämään uudenlaisia sisältöjä taiteilijataapaamiseen ja verkkoesitysten yhteyteen.

Toivon, että kulttuurialan tuottajat saavat tästä opinnäytetyöstä suoria vastauksia, työkaluja, ohjeita ja vinkkejä työssään hyödynnettäväksi. Olen halunnut tuoda esille paljon konkreettisia asioita ja kirjoittanut työn mahdollisimman yksityiskohtaiseksi, jotta työstä on apua mahdollisimman monelle. Työstä jää myös yhdenlainen käsikirja virtuaalitapahtumien parissa työskenteleville ja se muistuttaa meitä koronapandemia-ajasta.

Koska virtuaalitapahtuman ydinroolissa on teoriankin mukaan vuorovaikutus, voisiko taiteilijatapaaminen olla kulttuurialan virtuaalituotannoissa yleinen käytäntö, johon yleisö vähitellen oppisi ja osaisi aina odottaa mahdollisuutta esiintyjän kohtaamiseen ja vuorovaikutukseen.

LÄHTEET

- 6Connex team. (13.2.2021). Virtual Events vs. Physical Events: The Definitive Pro-Con List. <https://info.6connex.com/blog/virtual-events-vs-physical-events-pro-con-list>
- Aamuset. (18.1.2019). Orkesteritoiminta lähelle ikääntyneitä, jotka eivät pääse orkesterien luo – TFO mukana. <https://aamuset.fi/artikkeli/4803316>
- Airaksinen, R. (2019). Ystävänä yleisö - Katsaus teatterin yleisötyön muotoihin. Draamatyö.
- Aluehallintovirasto. (19.1.2022). Kokoontumisrajoitukset paikkakunnittain. <https://avi.fi/korona/kokoontumisrajoitukset-paikkakunnittain>
- Evento. (1.12.2020). Evento selvitti: Miten virtuaalinen elämys syntyy?. <https://eventolehti.fi/artikkelit/evento-selvitti-miten-virtuaalinen-elamys-syntyy/>
- Ha, A. (24.4.2020). Fortnite hosted a psychedelic Travis Scott concert and 12.3M people watched. Techcrunch. https://techcrunch.com/2020/04/24/fortnite-hosted-a-psychedelic-travis-scott-concert-and-12-3m-people-watched/?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2xlLmNvbS8&guce_referrer_sig=AQAAAHqCqj2fYD9jif6Beo-SVT1t1Wld7MaoDHmRd3VLBkfWPo96pxPodsEETMaCTehWli0o-GHQXG1I5C07A5oBPUEsx5q7ts3gikNsfCsLESwPm8C-rUijfMNUS_Sb557q68k2NulC8hPzpwpuze7Z2vRrOTkrW1KPKLCHMKrCCZgP
- Harju, E. & Sainio, T. (2018). Opetus- ja kulttuuriministeriö. Kulttuurilaitosten digitaalinen yleisötyö – kooste verkkokyselyn vastauksista. https://okm.fi/documents/1410845/3547377/Kulttuurilaitosten_digitaalinen_yleis%C3%B6ty%C3%B6.pdf/0dbeee76-cf88-424f-aec6-25af5ac958b9/Kulttuurilaitosten_digitaalinen_yleis%C3%B6ty%C3%B6.pdf?t=1523340216000
- Helsingin kaupunki. (1.5.2020.) JVG:n ikuinen vappu -virtuaalikeikka keräsi 1,4 miljoonaa katselijaa. <https://www.hel.fi/uutiset/fi/kaupunginkanslia/helsingin-ensimmainen-etavappu-sujui-rauhallisesti>
- Humak. (2014). SÄHKÖÄ KULTTUURIPALVELUIHIN: Selvitys kuntien kulttuuripalveluiden sähköisen tuottamisen mahdollisuuksista. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/78023/978-952-456-178-5.pdf?sequence=1>
- Huttunen, P. (2.6.2020). Eventilla: Tapahtumien tulevaisuus on hybridi. <https://www.eventilla.com/tapahtumien-tulevaisuus-on-hybridi/>

- Hätinen, J. (15.5.2020). Pop Median selvitys striimikeikoista ja livetapahtumista korona-pandemian aikana ja sen jälkeen.
https://www.popmedia.fi/pop-median-selvitys-striimikeikoista-ja-livetapahtumista-korona-pandemian-aikana-ja-sen-jalkeen/?fbclid=IwAR2LvjbOZeVIOLfAQTRbLi8Tbnogwppqqlgby_rGMPTWRdH6HKXpyVksic
- Isolammi, H. (2020). Suomen musiikkineuvosto: Selvitys: Koronakevät ja -kesä 2020 musiikkialalla.
http://musiccouncil.fi/?page_id=1584
- Juhila, K. (i.a.). Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja: Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullisen-tutkimuksen-ominaispiirteet/>
- Järvinen, S. (23.5.2020.) Kaaoszine: Lordin massiivinen virtuaalikonsertti ei sujunut täysin ongelmitta: lähetys joutui palvelunestohyökkäyksen kohteeksi. <https://kaaoszine.fi/lordin-massiivinen-virtuaalikonsertti-ei-sujunut-taysin-ongelmitta-lahetys-joutui-palvelunestohyokkayksen-kohteeksi/>
- Korpela, T. (9.11.2020). Iltalehti: "Herää pahvi!" Hugo-peliohjelma villitsi ysärillä – ohjaaja avaa poikkeuksellista tuotantoa: "Ei voisi enää tehdä".
<https://www.iltalehti.fi/viihdeuutiset/a/1b541466-477e-4709-84d0-5b04ba590fe5>
- Kukkonen, A., & Mäkinen, M. (2020). Ikäystävällinen orkesteri: Orkesterien ikääntyneille suunnatun yleisötyön käsikirja. Suomen Sinfoniaorkesterit ry.
<https://www.sinfoniaorkesterit.fi/assets/ik%C3%A4yst%C3%A4v%C3%A4llinen%20orkesteri%20%20Orkesterien%20ik%C3%A4%C3%A4ntyneille%20suunnatun%20yleis%C3%B6ty%C3%B6n%20k%C3%A4sikirja.pdf>
- Lindholm, A. (2015). Humak: Ei kävijästä osalliseksi - Osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla.
<https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2015/11/Arto-Lindholm-ei-kavijasta-osalliseksi.pdf>
- Liveto. (5.6.2020). Miksi virtuaalitapahtuman järjestäminen kannattaa?
<https://blog.liveto.io/blog/miksi-virtuaalitapahtuman-jarjestaminen-kannattaa>
- Liveto. (23.4.2021). Into Seinäjoki: Virtuaali- ja hybriditapahtumien tärkein sanasto haltuun [video]. Youtube.
<https://www.youtube.com/watch?v=7x7tYW9ul90>
- Mankkinen, J. (30.4.2020). Yle: JVG tähdittää vappua uuden teknologian avulla – mallia otettu Fortnite-pelistä.
<https://yle.fi/uutiset/3-11330068>

- Mattila, M. (2.6.2020). Yle: Varo tätä ilmiötä: huijarit tehtailevat oikeista konserttistriimeistä valetapahtumia, joiden avulla yritetään kalastaa luottokorttitietoja.
<https://yle.fi/uutiset/3-11380829>
- Mikkelin kaupunki. (11.12.2020). Etäkonsertit tuovat joulun tunnelmaa koteihin.
<https://www.mikkeli.fi/uutiset/etakonsertit-tuovat-joulun-tunnelmaa-koteihin>
- MTV Uutiset. (19.10.2015). Anssi Kelan Facebook-keikka veti jättiyleisön verkkoon.
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/anssi-kelan-facebook-keikka-veti-jattiyleison-verkkoon/5505826#gs.mv7ba1>
- Music Finland. (25.8.2020). Korona vie elävän musiikin arvosta noin 70 prosenttia.
<https://musicfinland.fi/fi/kuulumisia/korona-vie-elaevaen-musiikin-arvosta-noin-70-prosenttia>
- Myllymäki, I. (15.6.2020.). Voice: Lauri Tähkän odotetulla striimikeikalla ikävä käänne - ”Olen todella pahoillani”.
<https://www.voice.fi/musiikki/a-194701>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2017). Sosiaali- ja terveysministeriö: Digitaalisuus kulttuurialan toimijoiden yleisötyössä.
<https://stm.fi/-/1410845/digitaalisuus-kulttuurialan-toimijoiden-yleisotyossa>
- Palta. (2.7.2020). Kysely: Lähes 40 prosenttia suomalaisista ottanut uusia digipalveluita käyttöön koronaepidemian aikana.
<https://www.palta.fi/tiedotteet/kysely-lahes-40-prosenttia-suomalaisista-ottanut-uusia-digipalveluita-kayttoon-koronaepidemian-aikana/>
- Paju Consulting. (30.3.2020). Kuinka osallistaa etänä?
<https://pajuconsulting.fi/osallista-etana/>
- Pekari, T. (7.4.2020.). Teosto: Miten livestriimauksesta tuli uusi normaali ja miten se vaikuttaa musiikkialaan pandemian jälkeen.
<https://www.teosto.fi/teostory/miten-livestriimauksesta-tuli-uusi-normaali-ja-miten-se-vaikuttaa-musiikkialaan-pandemian-jalkeen/>
- Raatikka, A. (31.3.2020). Huikea: Virtuaalitapahtuman järjestäminen – mitä pitää huomioida?
<https://huikea.net/virtuaalitapahtuman-jarjestaminen/>
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. (2006a). Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto: KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. 5.5 Tapaustutkimus.
https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L5_5.html
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. (2006b). Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto: KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. 1.2 Mitä laadullinen tutkimus on: lyhyt oppimäärä.
https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L1_2.html

- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. (2006c). Yhteiskuntatieteellinen tietovarasto: KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. 6.4 Havainnointi.
https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_4.html
- Sainio, T., Ängeslevä, V. & Harju, E. Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2019). Kulttuurilaitosten digitaalinen yleisösuhte: Kooste selvityshankkeen tuloksista.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161674/OKM_2019_25_Kulttuurilaitosten_digitaalinen_yleisösuhte.pdf
- Saunamäki, E. (31.7.2019). Yle: Katso kuvakooste Saunapäivän tunnelmista ympäri Suomen!
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2019/07/31/katso-kuvakooste-saunapaivan-tunnelmista-ympari-suomen>
- Sirén, A. (5.11.2013). Yle: Etäevent tuo konsertin vanhainkotiin tai vankilaan.
<https://yle.fi/uutiset/3-6917552>
- Sorjanen, K. (i.a.). Tapahtumantekijät: Virtuaalitapahtumaopas – 10 vinkkiä vaikuttavaan virtuaalitapahtumaan.
<https://www.tapahtumantekijat.fi/fi/blog/virtuaalitapahtuma>
- Sorjonen, H. & Sivonen, O. (2015). Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämässätiö Cupore: Taide- ja kulttuurilaitosten yleisötyön muodot, laajuus ja tuloksellisuus.
<https://www.cupore.fi/images/tiedostot/taide-jakulttuurilaitostenyleisötyönmuodot17.4..pdf>
- Suomen Sinfoniaorkesterit ry - Suosio. (2021). Vuosikertomus 2020.
<https://www.sinfoniaorkesterit.fi/assets/statistics/Suosio-Vuosikertomus-2020.pdf>
- Tampere-talo. (5.11.2013). Etäevent tarjoaa konserttielämyksiä yhä laajemmalle yleisölle paikasta riippumatta.
<https://www.epressi.com/tiedotteet/media/etaevent-tarjoaa-konserttielamyksia-yha-laajemmalle-yleisolle-paikasta-riippumatta.html>
- Tapaus. (12/2020). Virtuaalitapahtumaopas.
https://www.tapaus.fi/wp-content/themes/wp_tapaus/img/TAP AUS_virtuaalitapahtumaopas_digi_2020.pdf
- Tarssanen, S. (2009). LEO Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus. Elämystuottajan käsikirja.
<http://www.kulmat.fi/images/tiedostot/Artikkelit/elmystuottaja%20ksikirja.pdf>
- Teosto. (05/2021). Opas virtuaalitapahtuman järjestämiseen.
https://www.teosto.fi/app/uploads/2021/05/23170304/opas_virtuaalitapahtumat-1.pdf
- THL. (25.2.2021). Koronavirus COVID-19.
<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2009). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi.

Turun kaupunginkirjasto. (2.10.2018). Omakirjasto suosittelee: Turun filharmonisen orkesterin verkkokonsertit.
<https://www.turku.fi/blogit/omakirjasto/omakirjasto-suosittelee-turun-filharmonisen-orkesterin-verkkokonsertit>

Tuusulan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. (18.2.2021). Toimintakertomus 2020.
[https://tuusula.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kulttuuri_ja_vapaaaikalautakunta/Kokous_1822021/Kulttuuri_ja_vapaaaikalautakunnan_vuoden\(30792\)](https://tuusula.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kulttuuri_ja_vapaaaikalautakunta/Kokous_1822021/Kulttuuri_ja_vapaaaikalautakunnan_vuoden(30792))

Tuusulan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. (10.2.2022). Toimintakertomus 2021.
[https://tuusula.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kulttuuri_ja_vapaaaikalautakunta/Kokous_1022022/Kulttuuri_ja_vapaaaikalautakunnan_vuoden\(39817\)](https://tuusula.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kulttuuri_ja_vapaaaikalautakunta/Kokous_1022022/Kulttuuri_ja_vapaaaikalautakunnan_vuoden(39817))

Tuusulan kunta. (i.a.)
<https://www.tuusula.fi/>

Valtioneuvosto. (2020). Koronapandemian vaikutukset kuntien kulttuuritoimintaan.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162352/VN_2020_23.pdf?sequence=1&isAllo-wed=y

Valtioneuvoston viestintäosasto. (12.3.2020). Hallitus päätti suosituksista koronaviruksen leviämisen hillitsemiseksi. <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-paatti-suosituksista-koronaviruksen-leviamisen-hillitsemiseksi>

Valtioneuvoston viestintäosasto. (16.3.2020). Hallitus on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi. <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-totesi-suomen-olevan-poikkeusoloissa-koronavirustilanteen-vuoksi>

Vantaan kaupunki. (20.4.2020). Huippumuusikoiden etäkonsertti ilahduttaa asukkaita vanhus- ja vammaispalveluissa.
<https://www.vantaa.fi/uutisia/101/0/150634>

Yle. (18.5.2010). Filharmonikot konsertoivat pian verkossa.
<https://yle.fi/uutiset/3-5564073>

Yle. (i.a.) Lahjoita puhetta: Tietoa hankkeesta.
<https://lahjoitapuhetta.fi/info>

Yle Areena. (5.4.2016). Million Birdhouses Campaign in Finland [video]. Youtube.
<https://www.youtube.com/watch?v=SPxu6TA03r0>

LIITTEET

Liite 1. Kysely osallistujille, Kohderyhmänä lapset ja perheet 24.3.2021, Webropol-kysely

Liite 2. Teams taiteilijatapaamisen ohjeet 21.4.2021, Power Point -esitys

Liite 1. Kysely 1: Kohderyhmänä lapset ja perheet 24.3.2021, Webropol-kysely

Esiintyjien kuva: Anja Erämaja

SKIDI
VIIKKO

TUUSULASSA
22.-26.3.2021

**Koko perheen verkkokonsertti:
Vahtikoira Veikko ja Tuija Rantalainen**

Virtuaalinen taiteilijatapaaminen

Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen lähettämiseksi.

Vastaa kyselyyn, ja kerro miten onnistuimme virtuaalisen taiteilijatapaamisen toteuttamisessa. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja tapahtuu anonyymisti. Kyselyssä ei kerätä mitään henkilötietoja. Vastaaminen kestää noin 3 minuuttia.

Kyselyllä selvitetään, tuoko virtuaalinen taiteilijatapaaminen lisäarvoa virtuaalikonserttiin, ja lisääkö esiintyjän ja yleisön virtuaalinen tapaaminen virtuaalikonsertin elämystä. Kyselyn tavoitteena on kehittää tapahtuma-alan palveluita ja tuoda uusia vuorovaikutuskeinoja virtuaaliseen tapahtumatuotantoon. Kysely on osa Pilvi Hokkasen kulttuurituotannon ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä.

1. Katsoitko konsertin ennen taiteilijatapaamista? *

- Kyllä
- En
- Jos vastasit En, aiotko katsoa konsertin jälkikäteen? _____

2. Esititkö taiteilijalle kysymyksen tai kommentin tilaisuudessa? *

- Kyllä
- En

3. Jos vastasit kyllä, miten esitit kysymyksen tai kommentin tilaisuudessa?

- Chat
- Mikrofoni
- Mikrofoni ja kamera

4. Väittämiä virtuaalisesta taiteilijatapaamisesta *

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jonkin verran eri mieltä	Täysin eri mieltä
Katsoin konsertin, koska siihen liittyen järjestettiin taiteilijatapaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Olisin katsonut konsertin ilman taiteilijatapaamisen järjestämistä	☐	☐	☐	☐	☐
Osallistuin taiteilijatapaamiseen, jotta pääsin esittämään kysymyksen tai kommentin taiteilijalle	☐	☐	☐	☐	☐
Odotukseni täyttyivät taiteilijatapaamisesta	☐	☐	☐	☐	☐
Toivon, että jatkossakin järjestetään virtuaalisia taiteilijatapaamisia virtuaalikonserttien yhteydessä	☐	☐	☐	☐	☐
Virtuaalikonserttien jälkeen tulisi aina päästä tapaamaan taiteilija	☐	☐	☐	☐	☐

5. Kerro omin sanoin, miksi osallistuit taiteilijatapaamiseen?

6. Oletko osallistunut aiemmin virtuaalikonserttiin? *

Kyllä

Ei

7. Oletko osallistunut aiemmin virtuaaliseen taiteilijatapaamiseen? *

Kyllä

Ei

8. Millä laitteella osallistuit taiteilijatapaamiseen? *

Tietokone

Puhelin

Tabletti

Joku muu, mikä? _____

9. Oliko sinulla teknisiä ongelmia osallistumisessasi? *

Kyllä, millaisia? _____

Ei

10. Mistä sait tiedon tapahtumasta (konsertti + taiteilijatapaaminen)? *

11. Miten onnistuimme järjestäjinä, vapaa sana

12. Haluatko osallistua kahdenkeskiseen haastatteluun virtuaaliseen taiteilijatapaamiseen liittyen? Halutessasi voit jättää sähköpostiosoitteesi viestikenttään.

Liite 2. Teams taiteilijatapaamisen ohjeet 21.4.2021, Power Point -esitys

Esiintyjän kuva: Janne Air

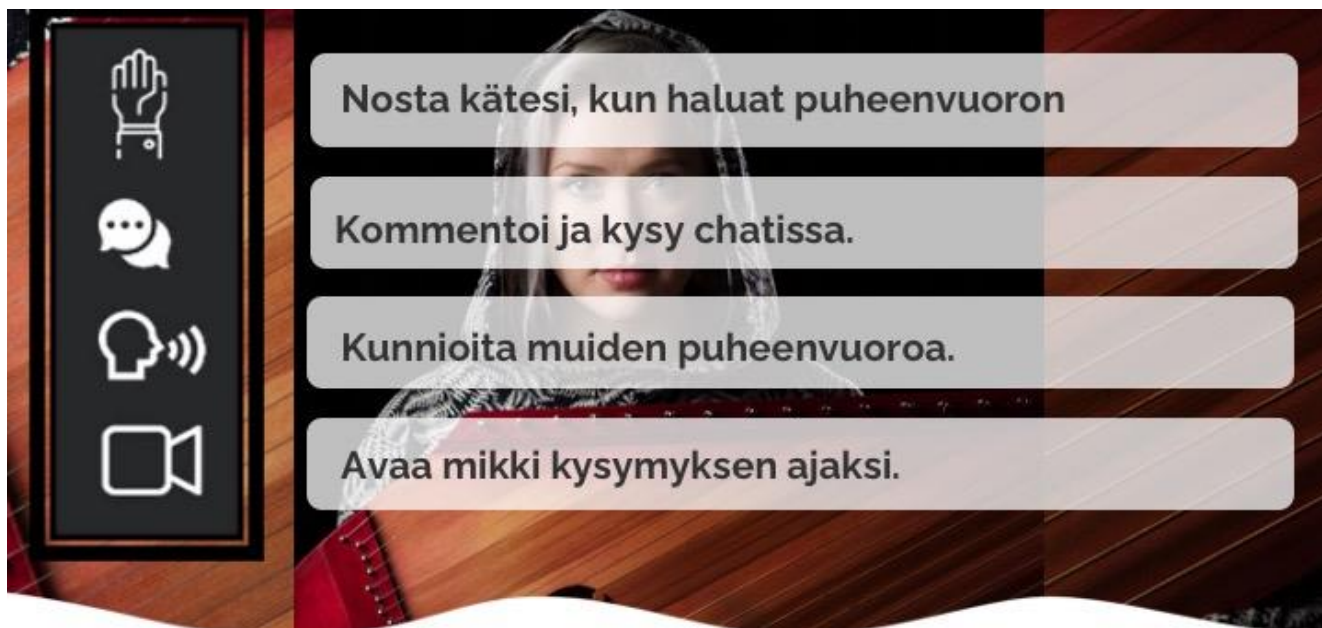
Maija Kauhanen
Taiteilijatapaaminen | Ke 21.4. klo 18:30

Kuva: Janne Air

Maija Kauhanen
Taiteilijatapaaminen | Ke 21.4. klo 18:30

Kuva: Janne Air

Maija Kauhanen
Taiteilijatapaaminen | Ke 21.4. klo 18:30

Kuva: Janne Air

Maija Kauhanen
Taiteilijatapaaminen | Ke 21.4. klo 18:30

Kuva: Janne Air